Visuomenės, Kultūros, Politikos Laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiu sąvaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj
Leidžia "LAISVĖS BENDROVĖ"
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje...$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose...3.00
PUSEI METŲ:
Kanadoje ir užrubežiuose...$1.50
Amerikoje...1.00
Apgarsinimų kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVE"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Tuesday and Friday at Boston, Mass.
YEARLY SUBSCRIBTION RATE:
In the United States...$2.00
To Foreign Countries...3.00
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 82. Telefonas: So. Boston 21013. BOSTON, MASS., 14 SPALIO (OCTOBER) 1913 m. Telefonas: So. Boston 21013. III Metai

"Entered as second class matter November 13, 1911, at post office at the Boston, Massachusetts under the Act fo March 3, 1879."

AMERIKA

Baltimorės streikierių atsišaukimas.

Darbininkai ir darbininkės! Dar kartą atsišaukiame į visus lietuvius Amerikos darbininkus!

Jau septynios savaitės, kaip streikuojam 2,000 rūbsiuvių. Schloss Bros dirbtuvėse kova neapsakomai yra sunki, dėlto, kad turime tris priešus: iš vienos pusės kapitalistai, o iš antros pusės žvėriška policija ir iš trečios pusės U. G. W. of A. lyderiai Gordonas ir Konas, kurie ranka rankon eina išvien su firma ir pasiryžo streiką sulaužyti. Viršminėti vadai Baltimorėj negauna prikalbint streiklaužių, todėl išsitrankė į Naw Yorką Brooklyną kalbinti kontraktorius, kad padarytų Schloss Bros darbą. Męs, baltimoriečiai, dasižinoję per laiškus nuo brooklyniečių lietuvių, kad ten dirba Schloss Bros darbą, išrinkom tris ypatas ištirt, ar ištikro taip yra. Likosi išrinkta šios ypatos: J. Lietuvninkas, K. J. Geleželė ir vienas anglas S. Kneble. Kada delegatai parvažiavo ir pranešė, jog ištikro taip yra, tai 3 spalio buvo parengtas mass. - mitingas. Kalbėjo K. J. Geleželė, pranešdamas, ką girdėjo New Yorke ir Brooklyne. Pasakė, kad New Yorko district council N1 mažai prijautė ir atidėjo ant toliau, bet brooklyniečiai lietuviai turėjo 3 rugsėjo extra mitingą, kurį sušaukė dėlei Baltimorės delegatų. Brooklyniečiai vienbalsiai pritarė, kad nedirbti kruvino Schloss Bros darbo. 1 d. spalio p. Augunas davė telefoną į kelias dirbtuves, kuriose tik radosi Schloss Bros darbas ir liepė siųsti ten, iš kur tas darbas priimtas. Dar gi per extra mitingą išrinkta kelios ypatos į district council, kad ir kitos tautos taippat pasielgtų. Italai taipgi padarė, kaip ir lietuviai. Baltimorės publika išreiškė gausiu delnų plojimu Brooklyno lietuviams padėką už jų prielankumą ir prižadėjo darbuotis ant toliaus.

Kituose miestuose mano, kad męs streikuojam už unijos vardą. Visai ne. Męs streikuojam prieš keturias ypatas, kurios pasiryžo suardyti mūsų vienybę. Tos ypatos, su pagelba firmos knygvedžio, pradėjo numušinėti darbininkams algas ir prašalint iš darbavietės už prigulėjimą prie IWW. Firma tyčia pastatė keturias ypatas, ir tos ypatos nieko daugiau nedirbo, kaip tik ardė mūsų vienybę, sakydami, kad tai IWW. anarchistai, priešingi tikėjimui, jie griauna bažnyčias, šaudo Amerikos vėliavą ir daug visokių nesąmonių pripliaukšdavo. Žodžiu sakant, netekę kelių draugų ir sumažėjus mokesčiui, męs priversti buvom streikuoti. Kada išėjom į streiką, tai kapitalistų laikraščiai skelbė, kad męs streikuojam prieš keturis katalikus; kunigai irgi tą patį skelbė, ir U. G. W. of A. lyderiai sakydavo: žiūrėkit, IWW. katalikus nori išvyti. Bet tas nieko negelbėjo. Dabar gi sumanė antrą priemonę. Esą IWW. streikuoja už unijos vardą ir prieš U. G. W. of A. Čia ir vėl grynas melas. Jie mano, kad tokiu išmislu sulaužys streiką.

Męs reikalaujam pakėlimo algų ant 10 ir 15 procentų, nes mūsų algos pasiliko ant žemiausio laipsnio, kad jau męs ant duonos sau negalim užsidirbti.

Draugai ir draugės! Sušelpkite mus, kiek galėdami, mūsų dabartiniam vargingam padėjime. Policija, kaip baisiausias žvėris, kas dieną mus desėtkais areštuoja ir kemša į kalėjimus, o pinigų męs neturime, už ką duonos nusipirkti.

Aukas malonėsit siųsti sekančiu adresu:

Iz. Lazauskas,
604 W. Lombard st.,
Baltimore, Md.

Kvitas ir laiškus, sekančiu adresu:

P. Vaitekunas,
308 So. Paca st.,
Baltimore, Md.

Presos komitetas:
K. J. Geleželė.
Ig. Naruševičia.
P. Vaitekunas.

Nuo red. Draugai, "Laisvės" skaitytojai! Pakelkite šį klausimą viešuose susirinkimuose ir draugijose. Išaiškinkite žmonėms, kad būtinai reikia šelpti mūsų brolius, kovojančius Baltimorėje.

Pankhurstienei mokės po $1,000 už prakalbą.

Žinomoji Anglijos karingoji sufragistė, ponia Pankhurst, matomai, visai gerai pasipelnys Amerikoj. Dėlei jos dabar varžosi įvairios draugijos ir kliubai. Visi nori, kad ji sutiktų pakalbėti jų susirinkimuose. Padėkime, Chicagoj Pankhurstienė už prakalbą ims po tūkstantį dolerių.

Daugelis amerikiečių pradėjo rėkti, kad tai publikos apiplėšimas.

Stebūklinga višta.

Oregono valstijoj randasi stebūklinga višta, kuri pereitais metais sudėjo 283 kiaušinius. Ji pradėjo dėti, būdama vos tik penkių ir pusės mėnesių. Už savo tokį atsižymėjimą gavo nuo Oregonos žemdirbystės kollegijos štai kokį titulą: "Garsingiausia višta visame pasaulyj".

Persiskyrimų sezonas.

New York. 9 spalio trįs teisėjai turėjo darbo, nagrinėdami persiskiriančių porų dalykus. Bylų buvo 184. Tai rekordinis bylų skaitlius ir teisėjams buvo tikra rugiapjūtė.

Katalikų vyskupų suvažiavimas.

Greitu laiku atsibus Bostone suvažiavimas katališkų vyskupų, kurie atvyks net iš Filipinų, Kubos, Porto Rico ir tt. Vyskupų, prelatų ir arcivyskupų, veikiausia, susirinks kokia šimtinė.

Kalbėsis, kaip pakelti jau puolančią katalikystę.

Lenkai reikalauja federališkų urėdų.

Keli žymųs Chicagos lenkai išvažiavo į Washingtoną pas prezidentą prašyti, kad jisai, skirstydamas federališkas vietas, neužmirštų ir lenkų politikierų, kurie taip pat už jį balsavę.

Naujas Filipinų gubernatorius.

Manila. F. Harrisonas iš New Yorko, naujai paskirtas Filipinų gubernatorium, jau pribuvo savo naujon vieton. Jisai pažadėjo išgauti Filipinams neprigulmybę ir duoti tiesas vietiniams gyventojams.

Kruvinas susirėmimas streikierių su milicija.

Ludlow, Colo., 13 spalio. Pagaliaus Colorados gubernatorius išsiuntė miliciją malšinti streikuojančius kalnakasius. Provokatoriški darbdavių ir policijos darbai privertė kalnakasius ginkluotis. Jie nemano pasiduoti ir milicijai. Pirmutinis streikierių susirėmimas su milicija įvyko 7 spalio. Iš milicijos pusės liko sužeistas vienas kareivis ir užmušti du arkliai. Iš streikierių pusės nenukentėjo niekas. Vietinė valdžia pareikalavo dar daugiau milicijos.

Mexicos revoliucijonieriai užėmė miestą Sinaloa.

Douglas, Ariz., 13 spalio. Mexikos sukilėliai, po vadovyste generolo Iturbe, užėmė miestą Sinaloa. Kruvinas mušis traukėsi dvi dienas. Iš abiejų pusių daugybė užmuštų ir sužeistų.

Iš El Paso praneša, kad sukilėliai, po 15 dienų mušio, atėmė miestą Torreon.

Didelė viesula Alaskoj.

Nome, Alaska, 13 spalio. Alaską aplankė smarki viesula, vadinama orkanu. Nuo tos viesulos daugiausia nukentėjo miestelis Nome. Apie 500 namų visiškai sugriauta. Toji viesula su didžiausiu šturmu atėjo nuo Beringo jūrių. Nuostolių padaryta už 1,500,000 dol. 500 šeimynų be pastogės.

Garlaiviai Victoria ir Corwin, kuriuos toji viesula užtiko ant jūrių, dikčiai pagadinti.

Kiek žuvo angliakasių per 7 mėnesius?

Paskutinė statistika parodo, kad per paskutinius 7 mėnesius žuvo 1,437 angliakasiai. Tasai skaičius pagal valstijas skirstosi sekančiai: Pennsylvanijoj užmušta 763, West Virginijoj — 181, Ohio — 99, Illinois — 97, Alabama — 55, Colorado — 47, Indiana — 32 ir Tennessee — 25. Skaičius sužeistų kur kas didesnis. Šita statistika parodo, kad kas metai Suvienytų Valstijų angliakasyklose žūsta vis didesnis skaičius darbininkų.

Apie vario kasyklų streiką.

Calumet, Mich. — Areštai streikierių vis dar tęsiasi. Milicijos komanduotojas Abbey neprisilaiko jokių tiesų. Jisai elgiasi su streikieriais taip, kaip jam patinka. Tarp suareštuotų randasi ir žymi agitatorė Lockwood.

Teismai neprisilaiko mažiausios teisybės. Už nešojimą ginklų streikierius smarkiai baudžia, o visokius valkatas ir streiklaužius tyčia apginkluoja. Į tą beteisišką streikierių persekiojimą Washingtono demokratiškoji valdžia žiūri per pirštus.

Sulzerio teismas.

Albany, N. Y. — Sulzerio teismas dar tęsiasi. Kasdien vis atidengiama naujos demokratiškų politikierių suktybės. Kuomi tas viskas užsibaigs, sunku įspėti.

Huerta diktatorium.

Mexico City, 11 spalio — Kraugeris Huerta, tuolaikinis Mexicos prezidentas, sukišo į kalėjimą 110 kongreso atstovų; senatorius ir kitus atstovus išvaikė, o pats apsiskelbė diktatorium. Atstovai buvo priešingi Huertai ir reikalavo, kad būtų tuojaus apskelbta prezidento rinkimai, už tai pateko į kalėjimą.

UŽSIENIS

Didelė nelaimė ant jūrių. Sudegė 143 žmonės ant laivo Volturno.

Liverpool, 11 spalio. Gauta žinia, kad Uranium linijos garlaivis Volturno, plaukęs iš Rotterdamo į Halifax ir New York, sudegė. Žmonių žuvo 143, bet tos skaitlinės dar nėra pilnos. Laivas užsidegė pėtnyčios naktį, laike smarkiausios audros, būdamas veik vidury Atlantiko — 1,300 mylių nuo Halifax. Ant jo buvo 600 immigrantų. Nors laivas Carmania greit prispėjo pagelbon, bet dėl baisios audros veik nieko negalima buvo pagelbėti.

Jau yra žinios, kad Volturno, kaip ir Titanic, neturėjęs užtektinai valtelių, o tas dar padidino žuvusiųjų skaitlių.

Daugiausia gyvasčių žuvo, kada nuo degančio laivo nuleista 6 laiveliai su moterimis ir vaikais. Staiga didelė banga metė atgal juos prie laivo su tokiu smarkumu, kad laiveliai sutrupėjo į šmotelius ir visi juose buvusieji žuvo. Tarp žuvusiųjų yra ir lietuvių.

Nors pagelbon greitu laiku pribuvo net 10 laivų, bet dėlei baisios audros jie negalėjo prieiti prie degančio laivo. Nuraminimui jūrių išlieta keli tūkstančiai gorčių aliejaus, bet ir tas mažai pagelbėjo. Nuo Volturno buvo girdėtis širdį perverianti balsai degančių ir skęstančių žmonių. Daugumas, nenorėdami žuti liepsnoje, šoko stačiai į vandenį ir ten žuvo. Tik auštant dienai jūrės šiek-tiek apsimalšino ir likusieji žmonės buvo išgelbėti.

Laikraščiai sako, kad ant Volturno buvo daug didesnė tragedija, negu ant Titanico.

Ispanija ir Francija.

Francijos prezidentas nuvyko į svečius Ispanijon. Tai ženklas aiškaus draugiškumo tarpe valdžių abiejų minėtų šalių. Bet dalis Ispanijos visuomenės labai šnairuoja į francūzus. Socijalistai sušaukė savo susirinkimą, protestuodami prieš vienyjimos su Francija, nes tuomet ir Ispanija įsitrauktų į militarizmo pinkles.

Karalienė keršyja.

Buvusi Saksonijos karalienė Luizė — prieš kelis metus persiskyrusi su karališkais palociais ir ištekėjusi už tulo italo. Nuo Saksonijos karališkos familijos jai prisiėjo labai daug nukentėti ir ji parašė apie tą familiją išjuokiančią operą, kuri greitai bus perstatyta Ryme.

Įsimylėjo į Vokietijos Vilių.

Berlynas. — Neseniai miręs fabrikantas Knorr taip mylėjo Vokietijos karalių Vilių, jog, mirdamas, paliko jam milijoną dolerių, o savo žmonai nei skatiko.

Vilius pasiėmė pusę sau, o pusę atidavė žmonai.

Didžiausias pasaulio uostas.

Didžiausiu pasaulio uostu dabar yra Hamburgas, laisvas uostas, kur nėra jokių muitinių. Įgabenta ir išgabenta iš Hamburgo tavorų 25 milijonai tonų, vertės du bilijonu dolerių.

Islandijos moterįs gauna teises.

Dar viena nauja šalis suteikia moterims lygias balsavimo teises, tai Islandija, kuri randasi šiaurės leduotame vandenyne. Billius, suteikiantis moterims teises, praėjo per parlamentą. Dabar po juom pasirašys tik Danijos karalius.

Žemės drebėjimas.

Messina, Sicilija, 9 spalio. Smarkus žemės drebėjimas tęsėsi tik 12 sekundų, bet ant tiek išgązdino gyventojus, kad jie sumišime pradėjo bėgiot iš miesto, bijodami, kad neatsikartotų taip, kaip anais metais, kada išgriovė visą miestą ir užmušė tūkstančius žmonių.

Turkija nenori kerosino monopolio.

Iš Londono praneša, jog Turkija atsisakė parduoti kerosino šulinius kerosino karaliui — Rockefelleriui.

Nors ir gerai apkulti turkai, bet vistiek nesiduoda jodyti ant sprando.

Mūšis tarp turkų ir graikų.

Iš Konstantinopolio atėjo žinia, jog ant salos Samor iškilo smarkus mūšis tarp turkų ir graikų. Graikija nusiuntė savo laivus, kad nuraminti. Ta sala pirmiau prigulėjo Turkijai, bet laike Balkanų karės pateko Graikijai.

Yan - Shi - Kai išrinktas Chinijos prezidentu.

Chinijos prezidentu liko išrinktas Yan - Shi - Kai. Už jį balsavo du trečdaliai visų parlamento narių. Buvo pastatyta 20 kandidatų. Balsavimas atsikartojo tris sykius. Paskutiniam balsavime Yan - Shi - Kai gavo 506 balsus iš 759 balsuotojų.

Toks prezidento rinkimas yra pirmutinis Chinijos istorijoj. Visos viešpatystės, kurios ligišiol nebuvo pripažinę Chinijos republikos, dabar, dažinoję apie rinkimų pasekmes, prisiuntė savo pripažinimus.

Nubaudė Amerikos poetą.

Southampton, Anglija. — Amerikos poetas Harry Kemp liko nubaustas 21 para kalėjimo už nelegališką įvažiavimą į Angliją. Minėtas poetas prisipažino, kad jisai laivu "Oceanic" pribuvo į Angliją be laivakortės. Kada Kemp atsėdės 21 parą kalėjime, tai bus deportuotas atgal, kaipo nelegališkas svečias.

Sugavo žmogėdžius.

Melbourne, Australija. — Žmogėdžiai, kurie suėdė mokslininką Warren'ą, liko sugaudyti. Laike gaudymo 4 iš jų užmušti ir daugelis sužeistų.

Nuteistas mirtin už užmušimą milijonieriaus.

Madrydas, Ispanija. Šiomis dienomis atsibuvo teismas tulo Sanchezo ir jo dukters. Jie buvo kaltinami už užmušimą milijonierias Jalono. Sanchezo duktė prisipažino, kad jos tėvas užmušė Jaloną. Apart to, ji pasisakė, kad su savo tėvu turėjusi lytiškus susinešimus ir pagimdžiusi du kūdikiu. Teismas Sanchezą nuteisė mirtin, o jo dukterį ant 20 metų kalėjiman.

Husso sudeginimo sukaktuvės.

1915 metuose sueis 500 metų nuo sudeginimo Jono Husso. Jam tokią bausmę paskyrė Rymo popiežius už skelbimą "eretikybės". Dabar Čechijoj labai daug kalbama ir rašoma apie prisirengimą prie iškilmingo apvaikščiojimo tų sukaktuvių.

RUSIJA

Rusijoj laukiama antros "Baltramiejaus Nakties".

Kijevas 9 d. spalio. "The World" specijališkai praneša: Prasidėjo teismas vargdienio ir bemokslio žydelio Beilio, kurį kaltina, būk sykiu su kitais užmušęs 13 metų krikščionį vaiką Jušcinskį su rituoliškais tikslais. Tasai žmogus jau keli metai kankinamas, bet juodašimčiai užsispyrė prirodyt, kad žydai naudojasi krikščionių kraują. Viso pasaulio apšviestūnai protestuoja prieš tą baisų kaltinimą žydų tautos. Tarpe protestuojančių yra net Anglijos katalikų arcivyskupas. Vieną kartą jie buvo panaikinę apkaltinimą ir paleidę kaltininką Beilį, bet tuomet iš Peterburgo atėjo greitas pareikalavimas "būtinai apkaltinti žydą".

Teismas apstatytas policija. Juodašimčių laikraščiai reikalauja antrųjų "Baltramiejaus nakties" skerdynių. Dešiniųjų laikraščiuose talpinama fanatiški straipsniai.

Lietuvis kunigas Pranaitis yra vienu iš tų, kuriuo daugiausia remiasi valdžia. Tasai vyras pasiremia neva talmudu, tvirtindamas, kad ten rekomenduojama žydams žudyti krikščionis.

Daugelis žydų bėga iš Kijevo, saugodamiesi nuo skerdynių.

Tolstojaus dienraštis.

"New York Times" praneša, kad jau pradėta spausdinti garsiausio rusų rašėjo nabašninko Tolstojaus dienraštis. Tolstojus pradėjo rašyti savo atsiminimus dar laike Krymo karės 1957 metais.

Pelnas iš pardavimo to dienraščio veik visas bus skiriamas Tolstojaus dvaro valstiečiams.

Uždarė studentų valgyklą.

Peterburgas. Prekybos ir pramonės ministerio įsakymu uždarė studentų valgyklą prie Peterburgo kalnų inžinierių instituto ir liepė jai nusikelti kur kiton vieton. Pasak ministerio, toje valgykloje buvusios ruošiamos studentų demonstracijos.

Oro lakstymo reikalai.

Lakūnas Haber - Vlinskis, skrajodamas šiomis dienomis Peterburge Farmano lakstytuvu, nupuolęs drauge su juo iš 50 metrų augščio tiesiai ant stovinčio didžiausiojo pasaulyje lakstytuvo "Ruskij Vitiaz" ir žymiai jį pagadinęs.

Pritrūko tabako.

Iš Tifliso praneša, kad dėlei Balkanų karės, kuri yra labai pakenkusi vietinėms tabako plantacijoms, pritrūko tabako. Taigi užsieniuose pradėjo daug reikalauti Rusijos, o ypač Kaukazo, tabako. Daugiausia reikalauja Vokietija, Austrija, Francija ir Egiptas. Kaina ant tabako didokai pakilus.

Uždarė darbininkiškus laikraščius.

Peterburge 20 rugs. darbininkiškas soc. dem. laikraštis "Sievernaja Pravda" ir soc. revoliucijonierių laikraštis "Živaja Misl", pagal nuosprendį teismo rūmų, tapo uždaryti už "kenksmingą pakraipą."

LIETUVA

Vargonininkų susirinkimas Kaune.

"Liet. Ukininkas" rašo:

Šiemet vargonininkų suvažiavime Kaune, kuris atsibuvo liepos 14 d., aiškiai pasižymėjo vargonininkai susipratę.

Didelė draugijos dalis ir naujai pribuvusių svečių, vadovaujant p. V., susidėjo į vieną kuopą ir visi karštai kalbėjo prieš dr-jos valdybos ir jos šalininkų sumanymus. Visi pakeltieji klausimai buvo rišami labai sunkiai, su dideliais ginčais, netaip, kaip pereitais metais: ką valdyba sumanius paduoda apsvarstyti, tas be ginčų, dar su plojimais rankų, būvo priimama. Susirinkime tokie ginčai, kaip šiemet, labai naudingi: draugijos narius pratina svarstyti savo reikalus, supažindina su jais ir veda prie abelno susipratimo. Susirinkimo salėj ginčijosi, o už jos sienų susipažįsta, su kuriuo turėjo ginčą; pasikalba apie viską, draugams klausant. Buvo svarstoma, kas pagerįs medžiaginį vargonininkų padėjimą, ar verta nuo kunigų tikėtis, ar gerai darė tie, kurie, nesitikėdami savo būvio pagerinimo, pametė vargonininkavę; kaip reikia elgties, kad pasigerintų vargonininkų būvis; kokius katras laikraščius skaito, kokie vargonininkams geriausia tinka skaityti; kokius tarp ūkininkų reikia platinti, prie kokių vargon. reikia glausties ir su kuomi vargonininkams reikia draugauti...

Geistina, kad ta susipratusių vargon. kuopelė neišnyktų, bet kasmet didėtų ir platintųsi, tada vargonininkų sumanytas darbas stropiau pirmyn eitų.

Kova su džiova.

Vilnius, rugs. 22 d. Miesto dūmos salėje buvo vilniškės draugijos kovoti su džiova visuotinis susirinkimas. Apart kitko, išrinkti keli nauji valdybos nariai. Pirmininku išrinktas notaras Briuchanovas, valdybos nariais išrinkti: d-ras Kievličas, d-ras Sviežinskis, d-ras Laumianskis, d-ras Orlovas, gydytojų inspektorius Struženskis ir A. Smetona. Dabar draugijos valdyboje, neskaitant pirmininko, yra 26 žmonės: 10 lenkų, 10 žydų, 4 rusai ir 2 lietuviai.

Dėl Gedimino pilies griuvėsių.

Vilniaus miesto taryba buvo nutarusi, kiek galima pataisyti ir restauruoti Vilniaus Gedimino pilies griuvėsius; tarp kitko, buvo manoma nugriauti ant bokšto medinį augštą, kurio kitkart nebuvę. Bet paskui pasirodė, kad reikia ir dar kaip kas kitaip padaryti. Būtent, cariška archiologų draugija atkreipė miesto dūmos domą į tai, kad dabartinio įėjimo bokštan nebuvę; durįs seniau buvusios nuo Neries pusės, vėliau užmūrytos. Miesto taryba ir nutarė tat dabartines duris užmūryti, o atnaujinti senąsias. Tam tikslui išeisią visi šių metų biudžeto paskirti pinigai; tokiu būdu medžio augštas pasiliksiąs tikriausia ligi kitos vasaros.

Ligišiol Gedimino kalnas buvo visai apleistas ir jau baigė griūti senovės mūrai. Dabar gal ir pasiliks ta atmintis ant ilgesnio laiko.

SPAUDOS BALSAI

Šimtmetinės sukaktuvės taikos tarpe Suv. Valstijų ir Anglijos.

Suėjo 100 metų, kaip, pagal Ghento sutartį, įvyko taika tarp Suv. Valstijų ir Anglijos. Anglų laikraščiai su dideliu džiaugsmu mini tą faktą.

Londoniškis "Times" ir "Telegraph" talpina atsišaukimą į visuomenę, kad sudėtų $300,000 paminėjimui tų sukaktuvių.

"Times" sako, kad trečdalis viso pasaulio gyventojų, kurie yra Didžiosios Britanijos ir Suv. Valstijų piliečiai, netik gyveno santaikoj, bet ir toliaus gyvens.

Pasakymas perdrąsus ir neteisingas. Politiška taika dar nereiškia socijališkos taikos. Apie įvykdinimą socijališkos taikos turės rūpintis žmonės dvidešimto amžiaus.

Argi tik dėl revoliucijos atminimų?

"Lietuvos Žinių" vienas rašytojas išreiškia papeikimą Amerikos socijalistams, sakydamas, kad nereikėję taip daug rašyti apie politiškus dalykus, kada yra konkretiškas darbas rinkti aukas tautos namams.

Mums rodosi, kad apie politiką tiek buvo rašyta, kiek buvo reikalinga atitaisyti Amerikos katalikiškų ir šiaudinių pirmeivių laikraščių begaliniai išgyrimai pono Yčo politikos. Jeigu jau kaltint, tai reikia kaltint tuos pirmutinius "pagyrų puodus", bet ne socijalistus, kurie tik nurodę, kad tie puodai ne taukuoti.

Betgi "Lietuvos Žinių" rašėjas čia jau ir pateisina socijalistus, įsigilindamas į jų psichologiją. Daugelis jų patis nukentėjo nuo caro valdžios ir todėl negali šaltai žiūrėti į valdžios bičiuolių pasigyrimus.

Mums rodosi, kad ne tiek revoliucijos atminimai, kiek pasibjaurėjimas Yčo role reakcijos laikais — verčia mus be jokio pasigailėjimo smerkti tuos, kurie moka bučiuoti carienei rankas, kuomet carizmo šėlimas primena Nerono tiranijos laikus.

Vienok minėto rašėjo nuomonė išreikšta taip mandagioj formoj ir su tokiu atsižvelgimu į sąlygas, kad nieko pikto joje nematom.

Protesto rašėjai turi parausti iš gėdos, sulyginę mandagę Vilniaus rašėjo kritiką su savo kutriškoj dvasioj parašytais ir provokatoriškoj dvasioj vykdomais protestais.

Iš priežasties muitų reformos.

Europos laikraštija su didžiausiu greitumu praneša apie muitų reformas Suv. Valstijose. Berlyno, Rymo, Paryžiaus ir Londono laikraščiai praneša, kad daugelis Europos kapitalistų smarkiai ruošiasi gabenti Amerikon savo tavorus, nuo kurių nuimta muitai, arba bent sumažinta jie.

Europos kapitalistų tavorams atsiveria naujos rinkos Suvienytose Valstijose.

"New York American" dejuoja, kad nekurie Amerikos kapitalistai negalės išlaikyti konkurencijos.

Nesupranta "protesto" reikšmės.

"Draugas" pagaliaus prisipažįsta, kad toli gražu nevisi "protestantai" suprato "protesto" reikšmę. Girdi, vieni protestuoja prieš socijalistų laikraščius todėl, kad jau nuo seniai neapkenčia socijalistų, o kiti gi rąšosi po "protestais" tik todėl, kad jų vardai į laikraštyje figuruotų.

Vadinasi, po "protestu" pasirašo tik mažai protaujanti arba visai neprotaujanti žmonės. Ką jagamasčiai jiems liepia daryti, tą jie ir daro. Tokie žmonės— tai aklas įrankis "dvasiškų tėvelių" rankose.

Shenandoah'rio iškilmės.

Kada šitas straipsnis pasieks mūsų skaitytojus, Shenandoah'ry bus jau pasibaigusios didelės patriotiškos iškilmės. Mums rodosi, jog yra didelis reikalas plačiau pažvelgti į tas iškilmes ir jų reikšmę mūsų, ateivių, gyvenime.

8--9 d. spalio Shenandoah'ry buvo dalies mūsų laikraštijos atstovų suvažiavimas. Suvažiaviman prisiuntė savo delegatus: "Katalikas", "Tėvynė", "Lietuva", "Mokslaeivis" ir kiti. 12 spalio Shenandoah'ry lankėsi pp. Basanavičius ir Yčas. Tuomi pat laiku p. M. Petrauskas statė ant scenos savo naujus veikalus, kad palinksminti svečius.

Visi žymesniejie veikėjai dešiniojo sparno mūsų visuomenės suvažiavo pasitarti apie savo reikalus. Jie tariasi esą įgalioti kalbėti varde Amerikos lietuvių, jie tariasi esą atstovai lietuvių kulturos.

Neturime pikto noro užkenkti dešiniojo sparno veikėjams, bet jųjų suvažiavimas verčia mus padaryti kelias bendresnio turinio pastabas.

Prigulime prie tų žmonių, kurie labai mažai turi apie ką kalbėti, o dar mažiau veikti su nacionališkais veikėjais. Gyvenimas ir patyrimas mums parodo, kad socijalistiškoji lietuvių visuomenės dalis, susispietusi aplink S-gą, neturi nei mažiausios simpatijos pas "Tėvynę", "Lietuvą" ir Co. Tasai platus politiškas ir kulturiškas darbas, kurį varo mūsų socijalistiškos kuopos, nesusilaukia pas mūs nacionalistus netik mažiausio parėmimo, bet sistematiško kenkimo. Visa,kuomi atsižymi mūsų veikėjai, anoji pusė užtyli, drėbdama mums į akis Konkolauskais ir Kutromis.

Su džiaugsmu galime liūdyti, kad Kutros - Konkolauskai savo ligomis neužkrėtė sveiko Sąjungos organizmo ir netik sąjungiečiai, bet ir jų pritarėjai smarkiai darbuojasi ant kulturos ir politikos dirvos. Šimtai prakalbų, kurios darosi vis rimtesnės; šimtai koncertų ir teatrų, ilga eilė diskusijų ir smarkus veikimas streikų metu labai pakėlė socijalistų įtekmę. Turime pažymėti, kad daug moterų draugijų, šiais metais sisitvėrusių, tai yra pasekmė mūs agitacijos. Turime pažymėti, kad ir agitacijoj už išėmimą pilietiškų popierų męs tolydžiai vis pirmyn žengiame. Galėtume nurodyti visą eilę kuopų, kurios išskyrė iš savo tarpo komisijas, pagelbstančias išgavime popierų.

Platinime laikraščių ir knygų šiais metais mūsų kuopos taip-pat paėjo pirmyn. Šelpime Lietuvos kankinių ir revoliucijos reikalo, drąsiai galime sakyti, kad tik socijalistai ir jiems prijaučiantieji neužmiršo savo priedermių.

Taigi, kaip matote, kairioji mūsų visuomenės dalis deda visas spėkas, kad išeiti į plataus veikimo vieškelį ir męs galime džiaugtis savo veikimo pasekmėms. Kutros ir Konkolauskai, kelios tamsios žmogystos, prasišalinusios iš mūsų eilių ir niekuomet pas mus jokios įtekmės neturėjusios.

Kaipgi į tą viską žiūri tie ponai, kurie suvažiavo į Shenandoah'rį? Jie to visko nusiduoda nematą. Matydami mus dirbant didį kulturos darbą, jie nesiartina prie mūsų. Jie mato tik Kutras ir Konkolauskus.

Tai męs jau nekartą pabriežėme ir ikišiol dalykai nepersikeitė: ažuot artinęsi prie socijalistų, Shenandoah'rio iškilmės svečiai zovada bėga prie tos partijos, kurioj bosauja kapucinai ir Kaupai. Fanatiški "Draugo" ir kapucino pamokslai, fanatiškas žmonių klaidinimas per kunigiją, — o, tie visi dalykai leistini ir nesusilaukia pas taip vadinamus pirmeivius jokios kritikos. Basanavičiaus ir Yčo atsilankymas dar labiau suartino dešiniuosius su klerikalais. Nei "Tėvynėj", nei "Lietuvoj", nei "Vienybėj" nesurasime jokios nuoseklios klerikalizmo kritikos. Atbulai, vis tankiau ir tankiau tų laikraščių skiltyse kunigai figuruoja, kaipo "gerbiami veikėjai".

Šitokiame atvėjyj kiekvienam tikram pirmeiviui tik ir liekasi, nenorint kompromituotis, paduoti brolišką ranką socijalizmo šaininkams.

Lietuvos gyvenimo nušvietime mūsiškiai taip vadinami pirmeiviai vis labiau vaduojasi kunigų "filosofija." "Vienybė" dar visai neseniai pagrumojo "Ukininkui" ir "Žinioms", o "Lietuva" Kauno gub. rinkimuose į Dūmą pamatė ne principų, bet asmenų kovą ir toje kovoje aiškiai palaikė kuniginius.

Nors gaila tai pripažinti, bet reikia galutinai susigyventi su mintimi, jog pirmeivių Amerika neturi. Yra tiktai kunigų politikos talkininkai ir žiaurus, nenuoseklus socijalizmo "kritikai".

Juk tai ir pilnai suprantama. Kaipgi gali rūpintis darbininkų reikalais "Lietuva" ar "Katalikas", kuriems laikraštis yra ne kas kitas, kaip tik jų savininkų biznio garsinimo vieta. Gi "Lietuvoj" biznio reikalai jau neišsitenka apgarsinimuose ir vis tankiau perkeliami į apžvalgą ir vietines žinias.

Argi tokiems vadovams gali rūpėti žmonių reikalai? Nesusipratimo sėjimas tarpe varguolių brolių, ne kvietimas jų kovon su klerikalais, bet bjauriausios paskalos apie socijalistus —ve kuo maitina tie laikraščiai savo skaitytojus.

Šiandien jie paleidžią paskalas apie "Keleivio" žydiškumą, rytoj jie būbnija per visą mėnesį apie "šnipą", poryt senelis Šliupas prakeikia "išperas", užporyt renka komisijas ištyrimui socijalistų paleistuvingumo ir tt.

Tai ve jų "darbai"! Ir męs dar kartą nurodome į tai, kada jie savo puotose kalba apie "kulturą" ir tt. Jokie formališki laikraštininkų nutarimai čia nieko nepadės, pagaliaus ir tie nutarimai liekasi tik ant popieros.

Todėl mus ir nedžiugina Shenandoah'rio iškilmės. Nemanome, kad pp. Yčo ir Basanavičiaus prakalbos permainytų dalykų stovį. Pono Yčo figura turi būti amžinu priminimu ponams pirmeiviams apie jų politišką puolimą. Jeigu niekingas charakteris Kutrų - Konkolauskų liūdija vien jų asmenišką niekingumą, negalintį užkenkti mūsų visuomenei, tai Yčų pasirodymas ir garbinimas reiškia triumfališką klerikalizmo ideologijos laimėjimą, reiškia naują fazį Lietuvos politikoje, fazį, pasižymėjusį politišku chamiškumu ir tarybomis su kruvinąja Romanovų dinastija.

Šitos teisybės, šitos karčios teisybės jausmo negali nustelbti pono Petrausko muzika. Smilkaluose ir dainų skambėjime, bei pono Yčo tratėjime neapmirs, nepaskęs nirvanoje sveikas protavimas lietuvio darbininko. Jisai mokės blaivai pažiūrėti į gyvenimo reikalus tiek tėvynėj, tiek Amerikoj ir ras išeigą savo jausmams ir energijai apreikšti darbininkiškose organizacijose—kaip unijose, taip Sąjungoje, kaip apšvietos, taip ir susišelpimo draugijose, persiėmusiose darbininkiška dvasia.

Ką bažnyčia skaito ideališka valstybe?

(Tąsa)

Tenai sakoma:

"Žmonės tik viename dalyke gali valdžios neklausyti, tai tuomet, jeigu jiems įsakoma kas nors tokio, kas yra aiškiai priešinga prigimties arba Dievo įstatams, nes niekas negali būt paliepiama arba daroma, kas užgauna prigimties arba Dievo valią. Todėl, jeigu žmogus randasi tokiose aplinkybėse, kur jam reikia pasirinkti vieną iš dviejų, — paniekinti Dievo prisakymus arba paniekinti valdono prisakymus, — tuomet jisai privalo klausyti Kristaus, kuris prisako atiduoti ciesoriaus--ciesoriui, o Dievo--Dievui, ir drąsiai atsakyti apaštalų žodžiais: "Męs privalome Dievo klausyt labiau, negu žmogaus".

Apie tą patį dalyką kalbama sausio 10, 1890 metų, aplinkraštyj apie svarbiausias krikščionių piliečių pereigas:

"Dvi galybi reikalauja paklusnybės; męs negalime jų abiejų klausyti, kadangi jų dviejų paliepimai priešingi. Niekas negali dviem ponam tarnauti, todėl, jeigu męs klausome vieno, męs tuo pačiu sykiu priešinamėsi kitam. Vienok, aišku yra, kurią iš dviejų męs turime klausyti. Ištiesų yra baisi nuodėmė peržengti Dievo įsakymus, kad išpildyti žmogaus įsakymus; yra nuodėmė peržengti Jezaus Kristaus įstatymus, kad klausyti valdžios autoritetų, arba įžeisti bažnyčios teises neva dėl civiliškų teisių palaikymo.

"Jeigu valstybės įstatymai atvirai priešinasi Dievo įstatymams, jeigu jie kenkia bažnyčiai arba priešinasi tikybinėms apeigoms, arba užgauna Jezaus Kristaus autoritetą ypatoje jo augščiausio kunigo (popiežiaus), tuomet pasipriešinimas yra privalumu, o paklusnybė — nuodėme"...

Bet kas gi turi spręsti, ar kokis nors įstatymas yra katalikystei priešingas, ar ne? To negali spręsti nei politiškoji valdžia, nei atskiri tikintieji, vien tik bažnyčia, nes bažnyčiai Dievas pavedęs savo žodžius saugoti ir juos aiškinti. Gi bažnyčios galva yra popiežius. Taigi, galų gale, jam tenka nuspręsti, ar katalikai turi valstybės įstatymų klausyti, ar jiems priešintis. "Todėl tai reikalinga", sakoma minėtoj enciklikoj, "minčių vienodumas ir visuotina sutartis tikėjime, kaip lygiai ir pilnas paklusnumas bažnyčiai ir Rymo popiežiui, kaipo Dievui".

Augštai viršuj visų valstybės autoritetų yra popiežiaus autoritetas, nes katalikiškoji bažnyčia skaitosi nesulyginamai augštesne,svarbesne ir tobulesne įstaiga, negu kokia nors praeities, dabarties ir ateities valstybė. Nors ir valstybės paeina nuo Dievo, ant tiek, ant kiek ji paeina iš žmonijos prigimties, kuri Dievo duota; bet politiška draugija yra tik grynai žmogaus kombinacija parankesniam savo reikalų aprūpinimui. Katalikiška bažnyčia gi buvo tiesiog dievo įkvėpimu įsteigta, todėl ji ir yra garbingiausia, tobulingiausia ir šviesiausia draugija, visuotina ir visur-esanti, "neapribuota nė vietos, nė laiko." Tos bažnyčios vadovu ir nematoma galva esąs Jėzus Kristus, kurio vietininku ant žemės yra popiežius; todėl tai popiežius užimąs augščiausią valdišką vietą pasaulyje.

(Toliau bus.)

Šaltas miegas.

(Fantazija.)

Atbudęs iš miego, akių nepramerkęs, keikiau netikusį surėdymą. Gal ir ilgai būčiau keikęs, bet apėmė baimė. Vakar aš gulėjau krūmuose, niekuom neprisikloję, dabar gi guliu minkštai iškloto, šiltoj lovoj. Dar-gi atsimenu gerai, kad vakar buvo nedėldienis, o šįryt — panedėlis ir nei viena dirbtuvė nestaugia; juk aš pripratęs tuom laiku keltis.

Apžiūrėjęs ruimą, išrodžiau ant pamišusio. Sienos keistais paveikslais nuogų moterų ir vyrų apkabintos.

Atsikėliau.

Kur drabužiai? — Nėra. Ant suolelio gulėjo kokie, nežinau, ar jie buvo vyriški ar moteriški. Išrodė, kad galima dėvėti moteriai ir vyrui. Užsidėjau, nežinau, į ką atrodžiau.

Apžiūrėjęs supratau, kad čia nesivaidо, bet vyrai kartu su moterim vienokius drabužius dėvi, Manau sau, jei dažinotų valdžia, tai sunkiai juos nubaustų, nes tai didelis ištvirkimas.

Kaip aš pakliuvau? — Supratau. Profesoriai savo institutuose kankina šunis, kates, kralikus, bet už vis geriausia myli žmogų pakankinti... Reikia bėgt — manau.

Ant sienos, geriausioj vietoj, kabojo dailiuose rėmuose popieriniai pinigai. Akys it liuto sužibėjo, — puoliaus prie jų. Vos tik suskambėjo stiklai — pinigų pluoštas pas mane: po 10 dol. — 20 — 100 ir kitokių. Nors kartą... Bet visos tos popierinės senos, rodos, būtų stovėjusios tūkstantį metų; metai rodo "1913", o viena "1920." Kapitalistų "triksas", daugiau nieko. Juk jie ir ant kiaušinių keturis metus užviršina, kad parodyti, jog šviežį. Staiga prasivėrė durįs, įėjo dvi žmogystos. Norėdamas išsprukti, puoliaus į langą, manydamas, iššokęs bėgsiu.

—Ką darai?... Nebėgk!...

—Nekalbėk taip, tėvai, užgausi!—moteriškas balsas tarė. Ir aš likau sulaikytas.

—Aš esu Tamas, čia duktė Konstancija.

Pažvelgęs į kabančius ant sienos paveikslus ir į Konstanciją, paraudau, kaip šutintas vėžys. Nors jie šnekino, — iš gėdos tylėjau ilgą laiką, nežinodamas, kas bedaryti.

—Ką tamsta atmeni prieš penkis šimtus metų? Žingeidu žinoti iš lūpų paties gyvenusio.

—Prieš penkis šimtus metų!... Kaip tai? Kas buvo vakar — atmenu, o ką galiu žinoti prieš penkis šimtus!...

Konstancija priėjus pakugždėjo ką tokio tėvui į ausį, tėvas, lyg suklupęs, atsiprašė:

—Dovanokite! aš suklydau. Pasakykite, ką žinote iš savo gyvenimo, ką?

—Oi ką jums sakysiu, nieko nežinodamas.

—Visgi, ką žinote. Ot, kad ir apie tai, kodėl esate piktas?

—Gerai, kaip tamstos pavalgę, pasipuošę, tat nėra ko tamstom ir pykti. . Aš, jau bus kokie trįs mėnesiai, kaip darbo nenu, nors per dienas jo ieškau, badaudamas maldauju bosų, vistiek negaunu. Iš pašalies žiūrėdami dirbtuvėj juokiasi, "valkata," "tinginiu" pravardžiuoja. Gal tamstos kiekvieną dieną geriate svaiginančius gėrimus ir niekas nevadina, nešaukia girtuokliais; bet, kada gaunu progą, nors kartą, kitą išsigerti, — valkata apšauktas, amžinu girtuokliu. Juk aš negaliu gert taip, kaip jūs, kiekvieną dieną.

—Kaip miegojai, gerai jauties?

—Nežinau, ar turėjau nors vieną tokią naktį savo gyvenime. Ramiai, be jokių sapnų miegojau, lyg tik užgimęs.

—Ar nežinai, dėl ko taip miegojai?

—Vakar turėjau didelį nervų įtempimą. Buvo taip: šiltas vakar buvo nedėldienis, visi važiavo į taip vadinamus "byčius", išvažiavom ir męs keli draugai. Sugulę ant smilčių, prie jūrių, varėm savo kasdienines diskusijas. Vienas iš mūsų draugų, augšto ūgio, mažai ką kalbėjo. Jis tik klajodavo. Tarp mūsų kilo dideli ginčai už gyvenimą. "Gyvenimas betikslis, nereikia gyventi!" — vienbalsiai šaukėm, akis įsmeigę žemėn. Bet, kada pažiūrim į padanges — paskęstam svajonėse!... Tas mus žavi, vilioja prie gyvenimo, priduoda svajonių... O gal prigaudinėja, tik... ir męs, vienas paskui kitą, nebalsiai prabylam: "gyvenimas reikalingas, su tikslu"...

Atėjus vakarui, užsiminiau apie ryt dienos sunkius darbus. Bėdavojom... ot, kad gyventum už penkių šimtų metų, tada bus saldus gyvenimas, nereikės jieškoti darbo. Gyvenimas... Ar žinote, profesoriai atrado, kad miegu užšaldo ir už kelių šimtų metų gali atgaivinti. Nuo to, tą vakarą nekalbėjau, lyg užhipnotizuotas svajojau užmigt ant 500 metų šaltu miegu...

—Kas per žmonės, kaip čia mane šiąnakt nežinomoj vietoj atnešė?

Nenorėdami greitai pasakyti, jie užvedė kitokias kalbas.

—Kaip tamstos vardas? — užklausė.

—Adomas Šleivys, — atsakiau.

Nežinau, kaip ilgai būtum kalbėję, jei ne "žurnalas." Atvertęs pirmutinius puslapius pamačiau: "2413" metai. Nustėbau. Aš miegojau šaltu miegu. Pribėgę mostelėjo skepečiuke per akis, bijodami, kad nepersigąsčiau... Ir aš vėl užmigau...

J. Rėda.

Z. ALEKSA.

Moterų padėjimas ir lytiškas klausimas Evangelijoj bei apaštalų raštuose.

(Tąsa.)

Taip žiūrėjo į skapus krikščionių vadovai; tuo tarpu prastoji liaudis bevaises moteris paniekoj laikė. Elžbieta savo senatvėj, neščia tapus, tarė: "Taip padarė man viešpatis šiomis dienomis, kuriose priglaudė mane, kad nuimti nuo manęs panieką, išsiplatinusią tarp žmonių" (Luk. I. 24–25.)

Ligšiol privestos vietos iš evangelijos ir apaštalų laiškų susidėjo po įtekme santikių, viešpataujančių pirmų krikščionių laikais. Bet tuose pat raštuose męs susiduriam su vietomis, kurios griežtai prieštarauja augščiau pasakytam. Šios pastarosios vietos įsiskverbė arba iš daug senesnių raštų, kuriuos negudrus krikščioniški rašėjai suvartojo, kad tuom pat suardyti savo mokslo pamatus, arba pastarosios vietos atsirado ačiu kaikuriems likučiams gyvenime, užsilikusiems nuo jau beveik užmirštųjų laikų. Mums įdomu susipažinti su prieštaraujančiomis vietomis, kad tos moteris, ką benorėdamos krikščionėmis likti, kartu galėtų reikalauti sau priderančios vietos šeimynoj ir visuomenėj, ir kad tokios moters savo reikalavimus galėtų remti sau atsakantesnėmis taip skerėčiojančių raštų vietomis.

Farizejai, užklausę Kristų, kaip jis žiūri į susipačiavusių atsiskirimą, susilaukia atsakymo: "Lyg neskaitėt jūs, kad, sutvėrusis išpradžių vyriškį ir moterį, sutvėrė juos?Ir pasakė: pertai, paliks žmogus tėvą ir motiną ir prilips (prisidės) prie žmonos savo, ir du bus vienu kūnu" (Mat. XIX. 35—5; Mork. X. 6—8; Pov. — efes. V. 31.) Ši ištrauka pakliuvo į evangeliją ir apaštalų laiškus iš senoviškų žydiškų laikų, ir jos atsiradimas aiškiai rišasi dar su tais laikais, kad šeimynoj moters užimdavo pirmą vietą. Tuomet moteris imdavo sau vyrus ir tuomi vyrai priversti buvo mesti savo tėvų namus ir persikelti į savo žmonos namus; tuomet vyrai, palikę savo motinos gimines ir perėję į savo žmonos giminių šalį, dar nelikdavo tenai pilnateisiais, bet skaitydavosi kaip-ir prilipusiais prie savo žmonų; tuomet vaikai nešiodavo ne tėvo vardą, bet motinos. Tai buvo laikai, panašųs į tuos lietuvių bočių laikus, kada susidėjo priežodis: "Tėvas ne giminė." Šioji "Naujo Įstatymo" vieta labai nepatinkama mūsų dvasiškijai, kaipo uoliai vyriškių viešpatavimo palaikytojai, ir ji užtyli tą vietą, kad moters nesužinotų apie tuos laikus, kada ne žmonos turėjo klausyti savo vyrų, bet vyrai — savo žmonų, kaipo prilipusieji prie jų, kaipo nustojusieji savo esybės ir likusieji vien priedu prie moterų kūno. Ir nestebėtina, jog toj pat evangelijos vietoj, kur susiduriam su moterų pirmenybe, užsideda taipgi apinasris ir ant vyriškių: "Kas atsiskirs nuo žmonos savo ir apsives su kita, tas svetimoteriaus su ja" (Luk. X. 11.)

Kad kaikurios moterįs (tankiausiai prostitutės) galėjo iškilti ir pirmųjų krikščionių laikais, rodo visa eilė moterų, aktyviškai dalyvavusiųjų tų laikų gyvenime. Kiekvienas krikščionis girdėjo apie Mariją iš Magdalos (prostitutę), apie Samarietę (penkių vyrų - nevyrų žmoną) ir tt. Toliau —"bet Judejai, pakurstą dievmaldiškas ir garbingas moteris bei pirmuosius mieste, pradėjo persekioti Povilą bei Varnavą ir išvyjo juos iš savo rybų" (Ap. darb. XIII. 50.) Blėdingai veikė ne tik moterų minios, bet ir atskiros ypatos. Irodijada ir jos duktė nužudo Joną Krikštytoją (Mat. XIV, Mor. VI.) Tuo tarpu Piloto žmona rūpinasi Kristų išgelbėti nuo pražuties (Mat. XXVII. 19.) Kitos gi moteris prisideda prie Kristaus mokslo platinimo — tai Lidija iš Fiatiro, Damar ir kitos (Ap. darb. XVI. 14, XVII, 34.) Pas pirmus krikščionis kaikurios moterįs (net stebėtis reikia!) pasiekdavo ir dvasiškio vietą, kaip antai Fiva buvo kenchreiškos bažnyčios diakone (Pov. rym. XVI. 1.) Moters, pagaliaus, užims svarbią vietą ir svieto pabaigoj: "Ir apsireiškė ant dangaus garsus pranašavimas — žmona, saule apsupta; žemiau jos kojų mėnulis, o augščiau galvos vainikas iš dvylikos žvaigždžių (taip dabar katalikai perstato "dievo motiną"). — Ji pagimdė vyriškos lyties kūdikį, kuriam pridera ganyti visas tautas"... (Jono Diev. XII. 5.)

(Toliau bus.)

Pasakaitė.

Iš vėlių žemės pasakaitė
Ties mano langu vis sustoja;
Lyg užburtoji karalaitė
Išeik, išeik — ji man kartoja.

"Išeik, palik karionių vietą" —
Kartoja — moja su skubu.
"Eikš! — rodysiu tau svajų svietą...
"Nirvanon skęsiva abu"...

Atstok nuo lango, pasakaitė:
Tavoji pastanga ant niekų:
Ai, negriaudenk — aš ne mergaitė!
Tu irkis sau, aš čia palieku.

26—VI—1913. Klajūnas.

Laikraštinis humbugas.

"Yčas, Basanavičius ir išgamos" — tai šiandieninė mūsų "pirmeiviškos" laikraštijos gudrybė. Visas jos krucijatas (kryžiaus karė) prieš socijalistus sutalpinanamas tuose trijuose žodžiuose. Rodos nebūtų verta nė kalbėti apie tuos ponus, kurie savo įsitikinimus ir net paprastą laikraštininko mandagumą jau seniai išstatė New Yorko Essex streeto sąšlavynan... Tie ponai juk dirba tą, ką jiems diktuoja jų duondaviai — bankieriai! Šiandien jie gauna gerą "bifsteką" nuo bankieriaus —gerai, reikia "aiškinti" ir jo "nuopelnus tautiškoje dirvoje." Rytoj gi, jei tokiam "laikraštininkui" uždės ant liežuvio didesnį "bifsteko" šmotą nutukęs "tėvelis", jis nepasigailės savo "persitikrinimų" ir jam: jis norės įtikinti jagamasčio šykščius parapijonus, kad jiems būtinai reikia naujos bažnyčios... ir klebonijos! Žodžiu — kur bus didesnis "bifsteko" šmotas, ten kryps ir "laikraštininko" įsitikinimai, o kas svarbiausia — jo, nepripažįstantis jokio laikraštinio mandagumo ir doros, ilgas liežuvis.

Gal tamsta netiki? Tai keno gi reikalus apgina šiandien tie mūsų "laikraštininkai", pradedant nuo laisvamanių, baigiant klerikalais? Ką jie atstovauja: tautos namų idėją, teisindami, teisingiau sakant, apgindami politiškąjį nepraustburnį Yčą, kuris Bostone savo politiškus priešininkus sulygino — atleiskite už nemandagumą — su jaučiais?! Ne, ne. Ne tautos namų idėją jiems apeina, bet bankierių, jagamasčių ir saliunininkų "ideja", kurie tuo tarpu patentuojasi "labdarių" titulą jų vedamų lapų skiltyse! Mes neužvydžiame nei tų šimtinių, nei to titulo, — gali būti drąsus mūsų oponentai; mes tik nurodome, kad tie neva laikraštinės doros saugotojai lošia kurtizantės rolę; mes nurodome, kad jie nesiskaito nei su faktu, nei su logika. Pirma, jie be jokios gėdos tvirtina, kad Amerikos lietuvių socijalistiškoji laikraštija niekinanti tautos namų idėją bei įvardija Mokslo Draugijos delegatus "žvėrimis." Nors jie gana aiškiai žino, kad socijalistai visoje savo didžiumoje nėra priešingi tai idėjai ir remia ją savo laikraštijoj; jie žino taipgi, kad tas neleistas delegatų įvardijimas įvyko per klaidą, kuri net seniai jau atitaisyta, o tečiau "Vien. Liet." redakcija tą skaito "amžina teisybe"! Redakcija, kuri tokią nesąmonę talpina net savo apžvalgos skyriuje, reikia manyti, kad ji tą daro su aiškiu išrokavimu — klaidinti tą patį mažumėlį jos įtekmėje esančios visuomenės, ar— visiškai neseka mūsų viešojo gyvenimo. Greičiau čia yra pirmoji priežastis: jos "literatai" tą daro, norėdami pakelti minioje nusmukusį bankierių bei saliunininkų kreditą, nes šiaip ar taip — iš ten galima laukti didesnio šmoto "bifsteko"...

Antra, tie pasamdyti "literatai" jokiu būdu neatskiria tautos namų idėją nuo politiškų įsitikinimų, aiškiau sakant — nuo "gerbiamojo Yčo"!... Čia jiems matematiškai imant, išeina iš du syk po vieną — vienas. Žinoma, mes neturime teisės užginti jiems panašiai manyti: "tebūna palaiminti tie ubagai dvasioje", nes už tą literatišką "gabumą" jų laukia bankierio duonos riekė ir... Tečiau jie neturi jokio pamato reikalauti, kad ir socijalistai elgtųs taip pat. Tą gali sau daleisti tiktai tie, kuriems nėra jokių įsitikinimų. Tai paprasta istoriška teisybė. — Tie, kurie kultūros darbą, tautą ir partiją skaito vienu ir tuo pačiu — žinoma, tie nieko neturės ne tik prieš Yčą, bet ir Antanavičių bei Smilgą... Bet tie, kurie supranta, kad kultūros darbas, tauta ir partija, nors jie turi savyj saryšį, vistiek atskirai imami — tie tokio "nuoseklumo" nedaleis. To tik "nuoseklumo" ir vengė socijalistiškoji laikraštija. Ji pasmerkė (jei taip galima išsireikšti) tik asmenį, kaip tokį; ji nepasmerkė patį kultūros darbą, kurio tikslui minėtas asmuo čionai atsiųstas. Daugiau nieko. Ar čia kokis pasmerkimas tautos namų idejos? Ar jau dėl to galima vartoti "išgamas" ir tam panašius perlus? Leiskime — taip. Tai visgi pirma turėtų būti nurodoma — sukritikuojama priešo nuomonė, o tik paskui tegalima būtų apvainikuoti šiokiu ar tokiu "nuopelnų vainiku" savo priešą. Ar tą atliko "pirmeiviškieji" ir klerikališkieji jagamasčių lapai? Ne. Ten, kur reikia argumentų, jie pasikakina paprasta literatiška ilgaliežuvyste ir ... "protestais." Gana bus paėmus "Lietuvą", "Vien. Liet." ir sąžiningąją "Tėvynę" ir mes persitikrinsime, kas ten figuruoja: **suklastuoti protestai ir plūdimai ant socijalistiškos laikraštijos!** Brooklyne, Bostone ir Chicagoj tie "sąžinės žmonės" stačiai begėdišku būdu kolektavo parašus savo "protestam". Juk nesunku ponui pasirašyti, kad jis protestuojąs varde 500 žmonių, o doros bei sąžinės žmonės, trindami rankas, džiaugiasi, kad visuomenė begėdiškiausiu būdu apgaudinėjama! Kame čia — visai jau nekalbu apie dorą — nors paprastas laikraštinis mandagumas bei logika?

Brooklyne ir Bostone jau pasirodė "protestų" sustatytojų "dora": kelios draugijos pasijuto apgautos per savo viršininkus, kurie, savo keliu vėl, ar tai būdami akli šalininkai Račkausko "doros", ar bent prikalbėti — suvilioti, pasirašė po tuo "protestu."

Čia mes užbaigsime paties "protesto" fabrikanto žodžiais: didžiuokitės, ponai, savo dora, bet turėkite ir gėdos. — Tamstų "dora" —bankierių ir jagamasčių netautiškame kišeniuje!

St. Strazdas.

Kas rašė "protestą"?

Protestas prieš socijalistiškus laikraščius labai smagus. Nežinau, kaip kitiems, bet man ir mano artymesniems draugams jis patiko. Patiko tuomi, kad labai lengva jį kritikuot! Ir smagu kritikuot. Jokio piktumo jis neiššaukia. Dėlto mes tuojaus užsidavėm klausimą: kas jį parašė? Autorius turi būti žinomas visuomenei. Kiti po jo raštu pasirašo, tai kaip galima pavelyt, kad jį užstelbtų, užsmelktų? Už "Žmogaus Teisių" parašymą garbinam Jeffersoną. Duokit šian mums ir "Protesto" rašytoją! Praneškite, kas žinot.

Draugų Būrelis.

(Iš "Dilgėlių" N 21)

KORESPONDENCIJOS.

Philadelphijos chronika.

Šeimyniški nesusipratimai. Tulas žmogelis suareštavo savo moterį už tai, kam ji pastojo neščia, nes jis per dešimtį metų nebuvęs prie jos, nors ir drauge gyveno. Kuom tas užsibaigs pranešiu vėliaus.

* * *

Kriaučių streikas. Jau 5 mėnuo eina, kaip baltsiuvinių kriaučiai streikuoja ir dar streiko galo nesimato. Streikuoja daugiausia žydai. Mat jų toj išdirbystėj skaitlingai būta.

* * *

Eksplozija lietuviškoje stuboje. Iš 3 į 4 spalio tą naktį sprogdamas dinamito šmotas sužeidė keletą ypatų ir dikčiai pagadino gyvenamąjį namą. Tas atsitiko po N1021 Wood st. Priežastis eksplozijos dar nesusekta nors ir visos stubos gyventojai buvo suareštuoti.

* * *

Balius knygyno naudai. LSS. 1 kuopa ant 1 d. lapkričio nutarė surengti labai puikų balių, kurio pelnas skiriamas įsteigimui viešo knygyno Philadelphijoj. Todėl minėta kuopa prašo kitų draugyščių, kad tą vakarą nieko nerengtų.

J. D. Taunis.

Chicago, Ill.

28 d. rugs. Mieldažio svetainėje buvo surengtas vakaras M. Juodžio spėkomis. Buvo sulošta Br. Vargšo drama "Lizdas naminio liuto". Veikalas yra geras, tiktai lošikai jį perstatė blogai. Juodis savo rolėj buvo atsakantis, nes ir nugrimiruotas buvo juodai. Kungevičia perdaug drebėjo ant scenos, it drugio krečiamas. Astrauskas irgi drebėjo. Gulbinas vaikščiojo ant scenos lyg sušalęs.

Po perstatymui išėjo dainuoti Juodžio shoras, susidedantis iš 20 ypatų. Kiek dainorių, tiek ir balsų buvo girdėtis. Ant pabaigos sudainavo "Lietuva tėvyne mūsų" pritariant orkestrai, bet, ant nelaimės, orkestra užgrajino visai kita meliodija ir tokiu būdu himnas liko "supeizuotas".

Pusbačkis.

Elizabeth, N. J.

5 d. spalio atsibuvo prakalbos Lietuvos Sūnų draugystės, su tikslu padidinti narių skaitlių ir pakelti apšvietimą tarpe žmonių. Publikos mažai teatsilankė, gal dėl įžangos, nes seniau su įžangomis prakalbų nerengdavo.

Kalbėtojais buvo: dr. A. Bacevičius vietinis ir dr. J. Kaškevičius iš Newarko. Na, rodos, tik tie daktarai galės žmonėms dalykus parodyti pilnoje šviesoje, ko ir tikėjomės, nes plakatuose garsinta, kad išparodys visas mūsų ydas.

Pirmas kalbėjo apie maisto falsifikaciją ir nurodė, kad toks falsifikuotas maistas randasi pas žydelius. Bet nepasakė, kad jeigu žydų krautuvių nebūtų, ar jau mes turėtume sveiką maistą? Esą, žydeliai pigiau jums parduoda, kaipo prastesnį maistą, taigi jūs pigaus valgio niekados nepirkite.

Bepigu lietuviškiems daktarams, kunigams, bankieriams ir kitiems, kurių žiotis pilnos, apsisaugot nuo prastų ir nesveikų valgių. Taigi, pakalbėjus, kad reikia brangesnį maistą pirkti, švaresniuose namuose gyventi, reikėjo pakalbėti ir kaip didesnes algas gauti? Bet, dėja, tas buvo užmiršta.

Antras daktaras ragino aukauti penkinėms ir dešimtinėms delegatams L. M. ir D. Draugijos namams. Priminė apie laikraščius ir knygas, kad skaitytų visokius, bet kad vengtų negerų ir nežiūrėtų į partyviškumą. Turbūt kalbėtojo tokia nuomonė, kad partija skriaudimui ir išnaudojimui gera, o partija prieš išnaudojimą ir skriaudas — ne. Jeigu ne taip, tai kam daktaras K. protestavo prieš lietuvių socijalistų laikraščius "Kovą" ir "Laisvę"? Juk tie laikraščiai visomis pajiegomis apgina darbininkus nuo skriaudikų. Štai faktas iš buvusių streikų Lawrence, New Yorke, Brooklyne, Patersone ir kitur.

Su štomis mintimis mano nuomonė nesutinka, už tai ir paduodu čia.

Kunst Albers.

Kenosha, Wis.

27 d. rugsėjo čia liko užmuštas lietuvis Juozapas Kuzminskis. Priežastis nelaimės buvo tokia: 27 rugs. rytę jo žmona pagimdė kūdikį. Žmogelis su džiaugsmu, nuvyko į Kenošą apie tai pranešti giminėms. Vakare jisai pavėlavo traukinį ir pasiryžo eiti namo pekščias. Beeinant jam gelžkeliu, pavijo jį traukinis ir perpjovė į kelias dalis. Ant rytojaus konduktorius atrado sutrintas dalis jo kūno. Gelžkelio kompanija davė 100 dol. dėl jo palaidojimo.

Velionis paėjo iš Kauno gug., Telšių pavieto, Tverių parapijos, Daugų kaimo. Paliko moterį su dviem mažais kūdikiais.

Varniškis.

Easton, Pa.

Rugsėjo 30 d. tapo palaidotas į kapus milijonierius Simon. Daug ką būt galima pasakyt apie Simoną, kuris yra išspaudęs apie 10 milijonų dolerių iš vargšų darbininkų.

Džiaugėsi darbinikai, išgirdę mirtį to, kuris nedavė žmoniško uždarbio. Taipgi nesiraukė nei tie, kuriems kliuvo to bevaikio turčiaus savastis. Tik verkė būrelis mergužių, su kurioms anas trumpino savo dienas.

* * *

Mūsų kooperatyviškos krautuvės dalininkai labai nesąžiningai elgiasi įvesdami madą atsiiminėti savo dalį. Nutarta niekam negrąžintį šėro, apart tų, kurie išvažiuoja į Lietuvą. Dėl gavimo savo šėro turi parodyti laivakortę.

Tulas L. Bačkis, bekontroliuodamas, štai ką sugaivojo: nuėjo pas žydelį agentą, nusipirko laivakortę ir tuoj gavo įdėtus pinigus. Tik nelabasis laivas, nesulaukdamas mūs kontrolščiko, išplaukė.

Taip elgtis, tai jau visai ne demokratiškai! Jeigu visi pradėtų tokias baikas kirsti, tai kasgi būtų?

Felix.

Cedar Point, Ill.

28 d. rugs. čia buvo surengtos diskusijos, ant kurių vietiniai tautiečiai užkvietė tuos lietuvius, kurie neaukavo Tautos Namams. Kada atėjo laikas diskusijų, tai tik vienas tautietis atsilankė ir tas pats atsisakė diskusuoti, sakydamas, kad "garbę patrotys". Taip ir nebuvo diskusijų, tik liko iš "Tėvynės" perskaityta korespondencija "Lietuviai be galvų". Čia mūsų tautietis ir užprotestavo: girdi, jūs nežinot, kas ją rašė, todėl negalite ir kritikuot, bet bekalbėdamas prisipažino, kad tai jų (tautiečių) darbas. Žmonės pradėjo delnais plot ir šaukė: "pelę pagavo"! (mat, toks slapyvardis buvo). Tada tautietis, negalėdamas prieš visą susirinkimą atsispirti, pradėjo bjauriais žodžiais plūsti ir gązdinti susirinkimą policija, nes, girdi, jūs čarterio neturit. Bet publika nenusigando, tik išreiškė panieką tokiems tautiečiams, kurie per savo organą išvadina mus begalviais, o ant diskusijų bijosi ateiti, o jei kuris ir ateina, tai tik plūstasi. Tokiais savo rašinėjimais jie tik sėja neapykantą tarpe vietinių lietuvių. Anais metais jie mus išniekino dėlei tautiškų mokyklų, o dabar taip bjauriai dergia tuos laikraščius, kurie gina darbininkų reikalus.

Čia pasirašau varde viso susirinkimo.

J. Ampusaitis.

BROOKLYNO KRIAUČIAI REMIA SOCIJALISTUS.

Brooklyn, N. Y. 8 d. spalio atsibuvo Lietuvių Kriaučių unijos 58 skyriaus susirinkimas, kuriame, tarp daugelio reikalų, nutarta atsišaukusiai socijalistų partijai į unijas paramos prieš rinkiminiai agitacijai paaukauti $10.00. Taipgi nutarta surengti agitatyviškas prakalbas dėlei socijalistų partijos prieš rinkimus, kad greičiaus priartinius darbininkų klesos laimėjimus.

Kada priėjom prie balsavimo, tai balsavo visi vienbalsiai, nei vienas darbininkas nedrįso pakelti ranką prieš, už ką reikia pagirti Brooklyno siuvėjus unijistus, kad jau supranta savo pereigas, jog nei jokia kita partija neišliuosuos mūsų vargšų darbininkų, kaip tik atėjus socijalizmui. Galbūt, tiktai tada sutruks vergijos pančiai, gal būt tada išnyks kapitalistų išnaudojimas ir dvasiškijos muilinimas akių nesusipratusiems darbininkams.

V. J.Žilinskas.

Worcester, Mass.

2 d. spalio buvo Lietuvos Dukterų susirinkimas. Nutarė 13 spalio dalyvauti Columbus dienos apvaikščiojime.

Pastaruoju laiku Lietuvos Dukterų draugija pradėjo eiti ranka rankon su kun. Jakaičiu. Net kelia protestus prieš darbininkiškus laikraščius, apgindamos caro lekajaus Yčo garbę.

Buvo paduota įnešimas surengti diskusijas ir prakalbas. Prakalbas atidėjo ant kito rudens, o diskusijas visai atmetė, nes tai, girdi, vyrų darbas, o ne moterų.

Gėda worcesterietėms!

Liaudies Vergė.

NAUJA SOCIJALISTŲ KUOPA.

Amsterdam, N. Y. 5 d. spalio atsibuvo prakalbos. Kalbėjo A. K. Baltrūnas iš Rochester, N. Y. apie socijalizmą, puikiai nupiešdamas dabartinį netikusį surėdymą ir ragindamas lietuvius, senus ir jaunus prisidėti prie socijalistų kuopos. Per jo didelį pasidarbavimą, tapo sutverta LSS. kuopa.

Prakalbose buvo apie 150 žmonių. Būtų geistina, kad daugiau atsirastų tokių gabių kalbėtojų, kurie aplankytų mūsų aptemusį miestelį.

Anyta.

Herrin, Ill.

Šitas miestelis labai užgyventas italais. Vienok randasi ir lietuvių nemažas būrelis. Jie turi keliatą savo draugyščių, tarp kurių yra ir LSS. 21 kuopa, kuri, praslinkus vasarai, žada sparčiau darbuotis. Girdėjau žada lošti kokį tai teatrališką veikalą.

Reportis.

Rochester, N. Y.

"Laisvės" N 77 tilpo neteisinga korespondencija apie IWW. kriaučių uniją. Tulas Darbininkas rašo, kad lietuvių skyrius IWW. rengė balių ir nutarė užkviesti visas draugystes, išskyrus LSS. 7 kuopą. Tas yra netiesa ir mes nežinome, iš kur Darbininkas tokią neteisingą žinią paėmė. Dėlei stokos laiko apie 7 kuopą nebuvo kalbėta. Todėl IWW. unijos lietuvių kriaučių skyrius savo susirinkime, laikytame 2 d. spalio, išreiškia minėtam korespondentui papeikimą, kuris nori sukelti neapykantą tarpe IWW. ir socijalistų. Mes žinome gerai, kad 7 kuopa laike streiko paaukavo 13 dol., o Darbininkas, matyt, nieko nežino nei apie IWW. uniją, nei apie socijalistų kuopą. Beto, apie IWW. yra susispietę įvairių nuomonių darbininkai, bet pas mus yra vienybė ir niekuomet nemanome kelti savitarpinius vaidus. IWW. lietuvių skyrius su LSS. 7 kuopa sugyvena gražiai, nes IWW. liet. skyriaus organizatorius ir sekretorius yra nariais LSS. kp. ir į būsiantį balių yra nutarta užkviesti ir LSS. 7 kuopą. Taigi patariam Darbininkui, kad rašydamas korespondencijas prisilaikytų daugiau teisybės, o nepjudytų vienus su antrais per laikraščius, nes tai yra negražus darbas.

IWW. Skyriaus Komitetas:

Sekr. J. D. Bendokaitis.
Ižd. Antanas Zimnickas.
Fin. sekr. J. Daunis.
(Žymė)

Montello, Mass.

Čia randasi "Barabano orkestra". Prie jos priguli tik girtuokliai. 5 d. spalio, tie "barabanščikai" buvo nuvažiavę į Brightoną vestuvėse grajiti. Ten "prisibarabaniję" rudžio pradėjo peštis. Pribuvo policija ir Montello muzikantai turėjo bėgti. Bet vieną sučiupo ir nuteisė ant 2½ mėnesio kalėjiman.

Apart minėtų "barabanščikų" Montelloj yra geras benas ir dvi geros orkestros.

Bobos Vaikas.

Grand Rapids, Mich.

Linksma yra kalbėti apie tą šio miestelio vietą, kurią yra lietuviai apgyvenę, bet liūdna kalbėti apie pačius lietuvius. Jų tamsumas ir negražus darbai suteršia malonų gamtos vaizdą. Žinoma, negalima taip prastai atsiliepti apie visus lietuvius. Yra būrelis ir apšviestesnių, iš kurių susideda pirmeiviškos draugijos ir L. SS. 16 kuopa.

Katalikai gi netik kad patįs nieko neveikia, bet ir kitiems kliudo. Jie žino tiktai du keliu: į bažnyčią ir į gertuvę. Šeimynose nuolatiniai vaidai ir... kartais muštynės. Motinos tankiai nusiskundžia kunigeliui, kad negali dukrelių suvaldyti. Nors kartais kunigelis tam tikslui ištisus pamokslus pašvenčia, bet nieko negelbsti.

F. Žiedas.

Cleveland, Ohio.

Draugystė D--ro V. Kudirkos pereitam pavasarį nutarė parengti prakalbas. Išrinko tam tikslui komitetą, į kurį įėjo Usevičia, Šukis ir Geibis. Pirmieji du tautiečiai, pastarasis gi socijalistas. Tautiečiai per visą vasarą iš savo pusės nesurado nei vieno kalbėtojo. Ant tų, kokius surado drg. Geibis, jie nesutiko. Ir tokiu būdu, 5 spalio, sumanymas rengti prakalbas liko atmestas.

Tame pat susirinkime Dr. Kudirkos draugystė paaukavo Lietuvių Mokslo draugijai 100 dol.

K. Rėksnys.

Chicago, Ill.

30 d. rugs. nusišovė siuvėjas Antanas Blumas. Priežastis nusišovimo buvo pabėgimas jo pačios su kokiu tai vyru. Neradęs pačios, pasiėmė revolverį ir paleido kulką sau į galvą. Velionis turėjo 28 metus amžiaus, buvo laisvų pažvalgų žmogus.

Pusbačkis.

Hoosick Falls, N. Y.

Šitam miestely yra mažas būrelis lietuvių. Apšvieta taip žemai stovi, nes turime net 4 lietuviškas smukles, tai ten mūsų broliai palaidoja visą savo išmintį ir turtą.

Dūšių ganytojo pas mus nėra. Bet pasipinigauti atvažiuoja iš kitur. Neseniai gavome laišką nuo kokios tai Šukienės iš Worcesterio, kuri kviečia ant kunigo Jakaičio fėrų. Savo laiške mini kokius tai numerius ir dešimtukus. Aiškus viliojimas pinigų. Toki laiškai per pačtą nevalia siuntinėti ir toji moterėlė gali papult po teismu. Atsargiau!

Jaunas Kaziukas.

Klaidos atitaisymas.

"Laisvės" N 78, korespondencijoje iš Brooklyn, N. Y. įsiskverbė klaida. Ten pasakyta: Ansonia Clock Co. darbininkai, nors nenorėdami turėjo susitaikyt su darbdaviais. Turi būt šitaip: Ansonia Clock Co. darbininkai apskelbė streiką, reikalaudami didesnio užmokesčio. Kompanija, matydama, kad bus sunku kovoti su darbininkais, turėjo susitaikyt ant darbininkų reikalavimo.

V. Januška.

Redakcijos atsakymai.

K. K. (Englewood, Ill) — Jūs rašot, kad atsibuvo prakalbos 28 gruodžio. Juk dar gruodžio mėnesis neatėjo. O gal tai buvo pereitais metais?

Jos. Shimbelis (Clinton, Iowa). Žemė yra duodama Montanos valstijoj. Norėdami gauti žemės, turite nuvažiuot į tą valstiją ir užsiregistruot. Ne ūkėsui žemės neduoda. Norėdami platesnių žinių apie valdžios dalinamą žemę, rašykit Agrikultūros Departmentui į Washingtoną.

Visiems, kurių raštai netilpo šiame "Laisvės" numery, tilps sekančiuose.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau brolio **Justino Pratašiaus** arba Sipailos, Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Mureikių kaimo. 8 metus gyveno Anglijoj, 1910 m. atvažiavo Amerikon ir apsistojo Norwood, Mass., 1911 m. išvažiavo į Centralia, Ill. Turiu svarbų reikalą, taigi jis pats arba kas apie žino malonės pranešti.

Ant. Pratašius, (82)
P. O. Box 94, Norwood, Mass.

Pajieškau apsivedimui **merginos.** Aš esu 27 metų amžiaus, pusėtinai pamokintas, kalbu kelias kalbas. Merginos gali atsišaukti nuo 17 iki 27 metų amžiaus.

K. Radvilis, (84)
P. O. Box 1055, Plymouth, Pa.

Malonės tuojaus atsišaukti tas žmogus, kuris pirmą kartą pranešė apie užmušimą Adomo Jokubausko. Tas pranešimas buvo paduotas pabaigoj birželio (June) šių metų. Už tikrą darodymą gaus $5.00.

St. Anauka,
34 Suffolk st., Worcester, Mass.

New Britaino Lietuvių Atydai!

Suvienytos draugijos rengia didelius ferus. Ferai atsibus lapkričio 3, 4, 5, 6, 7 ir 8, 1913 m. Kas vakaras bus dainos, prakalbos, deklamacijos, muzika ir šokiai; bus ir laimėjimai. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga ant vieno vakaro tik 10c. Pelnas eis dėl naujos svetainės Lietuviškų draugyščių. Visi lietuviai ir lietuvaitės, vietiniai ir apielinkės, malonėkit atsilankyti ant tų gražių pasilinksminimų. Ferai atsibus naujoj Lietuvių svetainėj 354 Park st., New Britain, Conn. (83)

Kviečia Komitetas.

Keliaujantiems į Lietuvą

Žemiau paduodame dienas laivų išplaukimo ir laivakorčių kainas.

IŠ BOSTONO STAČIAI Į HAMBURG
Išplaukia dusiubiniai laivai.

October 17 ..... Cincinnati
October 28 ..... Cleveland
November 22 ..... Cincinnati

IŠ BOSTONO PER ANGLIJĄ.
White Star Linija in Liepoju kaina $37.

October 21 ..... Arabic
November 18 ..... Arabic
December 15 ..... Arabic

LAIVAI IŠ NEW YORKO Į ROTTERDAMĄ.

October 21 ..... Rotterdam Expresas
October 28 ..... Potsdam
November 4 ..... New Amsterdam
November 11 ..... Nordam
November 18 ..... Ryndam
November 25 ..... Rotterdam Expresas
December 2 ..... Potsdam

LAIVAI IŠ NEW YORKO Į ANTVERPĄ.
Laivai eina tiesiog---kaina $35.

October 15 ..... Zeeland
October 22 ..... Kroonland
October 29 ..... Vaderland

IŠ NEW YORKO Į BREMĄ
Expresai in 6 paras perplaukia didmari---kaina $40

October 14 ..... Kaiser Wilhelm D. G
October 21 ..... Kaiser Wilhelm II
October 28 ..... Kronprinz Wilhelm

IŠ NEW YORKO Į LIEPOJŲ.
Be persėdimo Ruska Linija---kaina 3-čios kl. $33. antros klasos $50.

October 18 ..... Kursk
November 1 ..... Russia

Geriausia laivakortes pirkti pas G. BARTASZIU, taipgi siųsti arba išmainyti pinigus kreipkitės per laiškus arba ypatiškai in parankiausią jums agentūrą.

GEO. BARTASZIUS
261 W. Broadway 558 Broome St.
SO. BOSTON, MASS. NEW YORK, N.Y.

Norintieji plaukt iš Portland, Montreal arba Philadelphijos, klauskite kainu ir laivu išplaukimo, o mes jums prisiusim.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK CHICAGO

TAUPINANT PINIGUS — LAIKYKIT JUOS SAUGIAME BANKE

Musų Bankas yra po kontrole Illinois Valstijos

Kapitalas ir perviršis **$262.500.00** Užtikrina Depositą

Priima depositus nuo $1.00 ir augščiau ir moka 3 proc. Knygutė išduoda dykai ir procentai ant procentu mokami. Parduoda LAIVAKORTES ir siunčia pinigus į visas šalis. KALBAMA LIETUVIŲ KAL.

CENTRAL MANUFACT. DISTRICT BANKAS
(VALSTYBINIS BANKAS)
1112 W. 35th Street (Bridgeport) Chicago, Ill.
Bankas atdaras: Panedėliais iki 8 vakare, Subatoje 9 iki 2 ir nuo 6 iki 8 vakare. Šiaip nuo 9 iki 4.

VIETINĖS ŽINIOS.

Bostono majoras Fitzgerald išleido naujus padavadijimus ir uždraudimus, kurie paliečia rengėjus balių ir šokių. Tokių padavadijimų yra net 17.

1. Draudžiama šokti nekuriuos negražius šokius, kaip tai "Turkey Trot" ir kitus.
2. Nevalia šokti prie "mėnulio šviesos". Visose salėse turi būti atsakanti šviesa.
3. Rūkyti salėse ir koridoriuose yra uždrausta. Galima rūkyti tik vyrų rūmuose.
4. Šokant nevalia dainuoti.
5. Laike šokių nevalia salėse dalinti jokių apskelbimų.
6. Vyrams nevalia eiti į moterų rūmus.
7. Nevalia ilgiau laikyti šokius, kaip iki 2 val. nakties, o subatomis iki 11:45.
8. Ant kiekvienų šokių turi būti pakviestas policistas.
9. Tiems, kurie išeina iš salės laukan, nevalia duot sugrįžimo tikietų.
10. Ant kiekvienų šokių turi būt pastatytos tam tikros moters, kurios dabos tvarką moterų rūmuose.
11. Nevalia įleisti ant šokių be tėvų globos vaikų, kurie neturi 17 metų amžiaus.
12. Ypatos, kurios salėse neužsilaikys ramiai, bus areštuojamos.
13. Nevalia statyti stalus dėl pardavinėjimo tikietų prie įėjimo durų.
14. Visos įėjimo ir išėjimo durįs ir laiptai turi būt gerai apšviesta.
15. Jeigu atsilankytų į salę miesto revizoriai ir lieptų muzikantams sustoti grajit, jie turi klausyti.
16. Kiekviena ypata, kuri peržengs viršminėtus įsakymus, bus areštuojama.
17. Šie padavadijimai bus iškabinti salėse ir viešose vietose.

Tai taip pasidarbavo mūsų majoras su šokių tvarka.

Kaip žinoma, šįmet demokratų partija Foss'o nenominavo į gubernatorius. O skirtis su tuomi urėdu jisai labai nenorėtų. Taigi pasiryžo rizikuoti. Pametęs demokratus, jisai pasiryžo "runyti" ant independent tikieto. Bet vargiai jam tas pasiseks.

Pereitoj nedėlioj atsibuvo LSS. 207 kuopos susirinkimas. Delegatais į rajono konferenciją išrinkta J. Neviackas ir J. Naudžius.

Atydai Brooklyniečių

DIDŽIAUSĮ BALIŲ RENGIA

dvi didelės organizacijos Liet. Kriaučių Neprigulmingas Kliubas ir 54 Unijos skyrius. Balius atsibus subatos vakare, 18 d. spalio (October), 1913 m. Tautiško Namo svetainėj, 101 — 103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti, nes tai bus puikiausias pasilinksminimas.

Kviečia **Komitetas.**

Važiuokit į Lietuvą
IŠ BOSTONO

kur atplaukia geriausi laivai ir pigiausios šifkartės.

Pigiausias mainymas ir siuntimas pinigų į visas dalis pasaulio. Padarom visokius dokumentus, k. t. doviernastis, atjieškojimus dalių ir tt.

Visiems važiuojantiems per mūsų ofisą, padarom liuosą rubežių.

Priimame pinigus ant palaikymo. Skoliname pinigus pirkimui properčių. Už kiekvieną centą atsako mūsų kaucija $35,000.00, sudėta iždė Mass. valstijos.

Vienintėlis Lietuviškai-Lenkiškai - Rusiškas bankinis namas Bostone, Polish Industrial Ass'n., Inc.

Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

P. A. Genutis,
(Užveizda Lietuviško skyriaus.)
37 Cross St., Boston, Mass.

Extra susirinkimas So. Bostono Lietuvių Labdarystės Draugijos atsibus seredoje, 15 spalio, Lietuvių svetainėje — Dahlgren Hall. Prasidės 7:30 val. vakare.

Pranešame Lawrene'o

ir ap'elinkės lietuviams, kad 64 kp. L. S.S.A. parengė puikų balių subatoje **18 Spalio (October)**, 1913 m., pradžia 7 val. vakare. Ant Central Hall (Vokiečių salė), 23 Monmouth St. (Einant Park st., į rytų puse netoli Lexington salės). Įžanga 25c. Nedėlioj 19 spalio (Oct.) atsibus konferencija VI Mass. rajono L. S. S. Lexington salėje, 182 Lawrence st. Pradžia 9 val. ryte. Nedėlioj, vakare bus prakalbos P. Čibo saleje, pradžia 7 val. vakare. Bus geriausios prakalbos, nes kalbės gabiausi kalbėtojai iš So. Bostono ir Worcesterio ir kitų miestų. Kviečiame visus atsilankyti, o visi būsite užganėdinti. Kviečia 64 k. LSS. Komitetas.

Atydai kriaučių!

Pranešame, jog męs užlaikome geriausias kriaučių prosinimo mašinas ir parduodame šį mėnesį tik už $24.00. Gvarantuojame, jog bus geros. Taipgi pataisome visokias prosinimo mašinas už žemiausias kainas. Kreipkitės šiuo antrašu:

Tailors Improved Pressing Machine Co
623 Harrison Ave., Boston, Mass.
(88)

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Druti muskulai neatneša naudos, jei Jus Romatizmas kankina. Su PAIN EXPELERIU jei dručiai suberšti atneš Jum tuoj palengvinimą ir prašalins priežastį skausmų. Gaunamt op lekose uz 25c ir 50c

F. Ad. Richter & Co.
215 PEARL ST., NEW YORK.
Temikit ant Ankero ženklo apsaugoimo

Naujas daktaras Montello

Pranešu, kaip vietiniams, taip ir apielinkiams, kad aš perkėliau savo ofisą į Montello, Mass. Aš gydau vyrus ir moteris, o ypač esu specijalistas atitaisyti nusilpnėjusį kraują. Specijališkai sutaisau gyduoles dėl pataisymo apetito ir tt.

Sergantieji kreipkitės pas:

Dr. P. H. WEST, 31 Vine st.
Montello, Mass.

Pigiai parsiduoda namas

Parduodu naują namą dėl 6 familijų visai už pigius pinigus. Taipgi parsiduoda forničiai ir daugybė vištų. Namas randasi netoli didelės dirbtuvės ir mokyklos. Karai irgi arti. Priežastis pardavimo—noriu važiuoti į Lietuvą. Kreipkitės pas:

ST. TEŠKŲ,
109 Arthur St., Montello, Mass.

Dėl Montello Sportų.

Pranešu visiems Montello sportams, kad aš uždėjau naują krautuvę, Filkos bloke, kurioje galima gauti kalnierių, marškinių, kepurių, svederių ir t.t. Taipgi galima užsisakyti ir siūtus ant orderio. Su pagarba X-97

SAM LEBOFF
763 N Main St., Montello, Mass.

PERSKAITYK!

Užsirašyk Socijalistų Partijos Latvių Organizacijos Centralinį Organą

'STRAHDNEEKS'

''Strahdneeks'' yra darbo žmonių laikraštis, išleidžiamas ir palaikomas tiktai darbininkų, Jusų parama jam butinai reikalinga. ''Strahdneeks'' kainuoja 1 mėnesiui 25c, 4 mėnesiams $1.00, 8 mėnesiams $2.00, metams $3.00. ''Strahdneeko'' redakcijoj randasi ir knygos, kuriame galima gauti visos geriausios **latvių ir rusų knygos.** Reikalaukit kataliogo; bus prisųsta **dykai.**

Pinigus galima siusti ir markėmis. Adresuok taip:

"STRAHDNEEKS"
Box 397 Fitchburg, Mass.

Pirmos Kliasos Valgykla

Šiuomi pranešu kaip vietiniam, taip ir iš kitur pribuvusiems svečiams, jog atidariau pirmos klesos valgyklą. Pas mane galite gaut gardžiausius pietus už pigų užmokestį. Su pagarba

A. ATKOČAITIS
115 Ames St., Montello, Mass.
(Slitzo vietoj) X-97

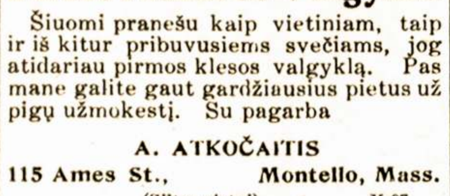

"PAIN-EXPELLER"

Žmogus jei kankinamas skausmais yra be pagelbos kaipo akrutas sudaužytas ant skalu. Ar kenčiate skausmus **Romatizmo, Neuralgijos, Užsišaldymo** ir t. t. tada pamėginkite porą sykiu sutepti su

PAIN EXPELERIU,
PASOVENCZIAIS NAMINIAIS VAISTAIS.

Gaunama visose aptiekose už 25 ir 50 c.
F. Ad. RICHTER & CO., 215 Pearl st. New York.
Domykit ant ant Ankerio — zenklo apsaugoimo.

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS

Vienatinis tikras lietuvys daktaras ir chirurgas cieloje Philadelphijoje. Kito lietuviško daktaro nėra mieste Philadelphijos. Serganti netrotykit laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkites ypatiškai arba laišku prie daktaro Stankaus, o apturėsite tikrą ir teisingą gydymą. Atmink skaitytojau, jog Dr. Stankus yra baigęs didesnį daktarišką mokslą, kaip tai: po užbaigimui medicinos mokslo GARSIAME STEITAVIŠKAME UNIVERSITETE, važiavo mokintis į POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, katra yra didžiausia ir jau paskutinė didžiųjų daktarų mokykla visame pasaulyj. Čionai specijališkai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestavu daktaru kur praktikavojo po hošpitalių dispenseres dienomis ir naktimis. Dabar treti metai kaip Dr. Stankus įrengė savo locną gydyklą SANATORIJĄ mieste Philadelphijos dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog jo SANATORIJOJE dėl gydymo.

GYDO LIGAS

Nuo skaudėjimo strėnų, sąnarių rankų ir kojų, skaudėjimo paširdžių, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slaptų lytiškų ligų. Augimo spuogų ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, niežėjimą skuros, dedervinių, slinkimą plaukų, skaudėjimo galvos. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijos, negalėjimo miegoti ir išgąsčio, nuo slogų, peršalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo valgyti ir abelną nusilpnėjimą. Visokias moterų ligas: nereguliariškas mėnesines, skaudėjimą strėnų ir paširdžių. Visokias vyriškas ligas, paslaptingas ir įgautas per išdykumą. Gydo ligas su liekarstomis kokios tiktai yra ant svieto. Ligas, kurias negalima išgydyti su liekarstomis ir po reikalavimui pačių pacijentų — daro visokias operacijas. Turi savo locnas, naujausio budo elektriškas mašinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagelba kurių galima permatyti visą žmogaus kuną.

PASARGA Aš siunčiu gyduoles ir toliaus į kitus miestus, bet siunčiu tiktai tiems, katrie aprašo simptomus savo ligos ir iš jų aprašymo yra galima suprasti ligą. Pas mane nėra nei raštininkų nei aptiekorių, nes jų darbas ir pagelba yra niekam netikusi prie daktariško gydymo. Kuomet ligonis atsišaukia per laišką, tai aš pats perskaitau, o jei reikalauja, tai savo rankomis sutaisau ir pasiunčiu jam gyduoles. Nemislyk skaitytojau, kad geriau supranta ligą kuomet nueini ypatiškai pas daktarą savo miestelyje ir jis tuojau įkiša termometrą į burną, pabarškina, pasiklauso krutinėj ir nei žodžio nepaklausęs apie jųsų ligos simptomus, tuojaus parašo receptą dėl liekarstų. Buk tikras, kad toksai daktaras jųsų ligos nesupranta, tiktai jo tas barškinimas ir paklausimas krutinės yra niekas kitas, kaip tiktai trumpa komedija, kad paimti nuo jųsų kelis centus. Jeigu ligonis parašys laišką arba apsakys simptomus savo ligos, tai yra: ką jaučia savyje, kas ir kokioje vietoje skauda ir kas kenkia, tai daktaras teisingai atspės jo ligą, o atspėjęs, pritaisys tikras gyduoles.

PADĖKAVONES UŽ IŠGYDYMĄ

Čionai sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės tatpinasi su pavelijimu pačių pacijentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptybėje. Jūrgis Bucikas, P. O. Box 706, Tamaqua, Pa. sako taip: Labai blogai apsirgau. Vietiniai daktarai atsisakė nuo išgydymo, o vienas iš jų sakė greičiausiai daryti operaciją. Kuomet nuvažiavau pas daktarą Stankų ir pasilikęs jo Sanatorijoje likausi išgydytas į trumpą laiką be peilio ir be operacijos. Kotrina Rutkienė, Minersville, Pa. Labai didžiai sirgau, turėjau skaudėjimą strėnų, nugaros, kojų, nereguliariškas mėnesines ir gėlimą paširdžių. Vietiniai daktarai nieko negelbėjo, tiktai ateidami į mano namus leido po skuros į paširdžius tą prakeiktą zrodlyvą morfiną, kad tiktai tam sykiui skausmus sustabdyti. Nuvažiavau pas Daktarą Ignotą Stankų ir pasilikau jo Sanatorijoje dėl gydymo. Dr. Stankus pripažino visiškai kitokią ligą, tuojau padarė operaciją ir davė tikras gyduoles nuo tos ligos. Už nedėlios laiko aš išgijau ir sugrįžau namo sveika. Aš Steponas Baranauskis, 846 So. Front st., Philadelphia, Pa. Per keliatą metų jaučiau negerumą gerklėje, o prieš atmainą oro net ir skausmą. Ant galo iškarto pradėjo tinti kaklas, gelti galva ir pasikėlė didis karštis. Dr. Stankus po sustabdymo karščio, padarė man operaciją ant gerklės ir dabar jokio negerumo gerklėje nejaučiu ir esu sveikas. Antanas Sailis, 1311 Monroe st., Philadelphia, Pa. Daktaras Stankus išgydė mane nuo kosulio, skaudėjimo krutinėje, sunkaus dusavimo, skaudėjimo paširdžių, galvos ir abelno nusilpnėjimo. Už ką ištariu jam širdingą ačiū. Helena Kopp, 497 Edgewood st., New Haven, Conn. Likosi išgydyta nuo slinkimo plaukų. Aš Pabijonas Druteika, 701 W. River st., Waterbury, Conn. Siunčiu savo paveikslą ir ištariu širdingą ačiū Dr. Ignotui Stankui už prisiųstas man gyduolės ir išgydymą manęs nuo baisios ligos, kaip tai: kosulio, skrepliavimo, skaudėjimo krutinėje ir paširdžiose.

Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku ant tikro adreso taip:

DAKTARAS IGNATIUS STANKUS
1210 S. BROAD STREET, - - PHILADELPHIA, PA.
Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4, vakarais nuo 7 iki 8 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

Tik 1 doleris!

Išsigydink šiandien tiktai vieną dolerį, o apturėsi **Edmundo Steponaičio** raštų knygą, kuri privalo rastis kiekvienamė lietuviškame name. Steponaitis buvo vienas iš pirmųjų musų jaunųjų rašytojų, kurie duoda mums pradžią **grynos literatūros** srovei, kurių visų pirmiausias tikslas jau nebevien žadinimas tautos, visuomenės sąmonės, bet **ir galvinimas, tvėrimas pačios dailiosios musų raštijos.**

Tąjį dailų poezijos ir prozos rinkinį galima gauti tiktai už **1 dol.** pas

AL. STEPONAITIS
184 Atkins Avenue, Brooklyn, N. Y.

Šio laikraščio, ir visuose kituose knygynuose ir krautuvėse. Reikalaukit visur. Reikalaujame agentų kiekvienoje lietuviais apgyventoje vietoje. Uždarbis geras. Klauskite apie sąlygas.

D-I-D-E-L-I-S P-E-L-N-A-S

Nesveikiems, silpniems ir sergantiems susipratusiems žmonėms.

Tie, kurie ilgą laiką sirgo landžiodami nuo vieno daktaro prie kito ir daug pinigų išmokėjo tiems, kurie netik neišgydė, bet dar paaršino labiau užsendinant ligą; per ką negalėjo gerai dirbti; tad aptu ėjo dubeltavą nuostolį, — ve be naudos išmokėtus pinigus ir nustojimą uždarbio; tik todėl, kad užsidėjo su menkos vertės daktarais, kurie negali išgydyt.

BET KITI, KURIE SUSIPRATĘ, NORS SILPNI IR SERGANTI ŽMONĖS;

bet su visokioms šviežioms ir užsendytoms ligoms atsišaukė prie garsaus, visiems žinomo kaipo geriausio Amerikoje **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKO mokslinčių daktarų**, tad tapo išgydyti trumpam laike, netrotijant dovanai pinigų ir uždarbio; per ką apturėjo **didelį dubeltavą pelną, sveikatą, drutumą ir pinigus sučėdijo.**

IŠ TUKSTANČIŲ IŠGYDYTŲ NUO VISOKIŲ LIGŲ ŠTAI KĄ PATYS ŽMONĖS RAŠO PRISIUNČIANT SAVO PAVEIKSLUS DĖKAVODAMI:

GARBINGAS PHILA. M. CLINIC! Siunčiu didžiausią padėkavonę už greitą išgydymą nuo skaudėjimo galvos, strėnų, vidurių ligos, negalėjimą valgyt ir miegot ir nuo susilpnėjusio viso kuno. Pirmiau gydžiausi pas daugelį daktarų, bet anie tik vietoj pagelbos daug pinigų iškaušė, o ligą labiau paaršino. Vienok kaip prisiųstas Jųs liekarstas suvartojau, tad pasilikau pilnai išgydytas, sveikas ir laimingas. Už tai dar kartą ištariu ačiū Phila. M. Klinikui ir Jus garbingą vardą ga sinsiu terp savo tautiečių, kad išgydot ir tada kaip kiti neįstenge. Su guodone **J. Bernot**, 42 Franklin St., Springfield, Mass.

GUODOTINAS DAKTARE! Labai dėkingas už tikrą išgydymą ir už liekarstas, nuo kurių pastojau kaip naujai ant svieto užgimęs, išgelbstint nuo slaptos ligos. Taip gerai dabar jaučinos, kad į trumpą laiką net 15 svarų daugiau sveriu. P'isiunčiu savo paveikslą, likdamas sveikas ir džiaugdamasis, pilnas guodonės **S. Kolomčiukas,** 41 Ave, L., Salveston. Tex.

TEIPAT **Mr Zukas**, McKees Rocks, Pa., prisiunsdamas savo paveikslą, nemažiau yra dėkingas už išgydymą nuo sunkios ir pavojingos ligos. Kiti negalėjo išgydyt.

Mr S. Kolomčiukas. Mr Zukas.

Mrs Zofija Bustrykene, C. M. and St. Paul st. Sobieski, Wis. Štai ką rašo: Nesuskaitytus kartus labai gražiai dėkavoju Phila. M. Clinikui, už išgelbėjimą manęs išgydant nuo moteriškų nesveikumų ligos kaip nusilpnėjimo, teip ir skaudėjimų. Dabar esu pilnutėlai sveika ir daugiau gydyties nereikalauju.

GERESNIŲ FAKTŲ nieks negali reikalaut; ką užtvirtina didelės daugybės išgydytų.

KAD JAUTIESI NESVEIKAS, TAI GERIAU PADARYSI, KAD IŠSYK TIESIOK PRIE KLINIKO kreipsies, nes liekarstas išsiunčia po visą Ameriką ir kitas dalis svieto, o busit dėkingi kaip ir visi, kuriuos Phila. M. Klinikas apdovanojo tuom didžiausiu turtu, tai yra sveikata.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC

todėl greičiau už kitus daktarus išgydo ir tokias ligas, kurių kiti neįstengė; kad čionai kiekvienam atsišaukusiam užrašo ir sutaiso specijališkai liekarstas iš geriausių gvarantuotų medikamentų naujausių išradimų, kurie pasaulyje yra žinomi kaipo geriausį ir todėl, kad prie Phila. M. Kliniko yra net keletas Profesionališkų Daktarų, terp kurių yra net Amerikos valdžios medalių apdovanotų.

ŠITIE GARBINGI mokslinčiai, Profesonal. Daktarai, pirma ranka prie Kliniko:
Daktaras ALEX. BROWNAS, Superintendent, Dr. WINCAS YODER, Medical Director.

ĮSITĖMYK, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

KAD ESI NESVEIKAS BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoj kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuose, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos šonų: išbėrimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo slogos, greito pailsimo, nerviškumo, baimės, silpno ir numažėjusio kraujo, užkrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nu peršalimo slogų, blogų sapnų, n migos, neturėjimo apetito, be peilio, be pjaustymo be operacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. **Teippat moteris nuo skausmingų mėnesinių** ir kitokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių, VYRŲ ir MOTERŲ. **Reikalaujant rodos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras".**

Pasarga: kurie daktarai negali išgydyt, tai gali kreiptis prie **Phila. M. Clinico,** o apturės rodą.

Jau išėjo iš spaudos naujausia K. Jasiukaičio apysakėlė

Griuvėsiuose.

Toje apysakėlėje vienas iš gabiausių mūsų beletristų K Jasiukaitis piešia liūdną paveikslą mūsų sodžiaus mergaitės gyvenimo.

Stasė — tos merginos vardas — patogi, darbšti, gabi, širdinga. Atsakančiose sąlygose jinai galėtų puikiai pakilti savo išsilavinime. Bet ant nelaimės tą žiedą, kuris vos bepradėjo sprogti, nuskynė žiauri ranka dar žiauresnio žmogaus. Stasė, kurį pamylėjo tą žiaurų žmogų, visa savo širdies liepsna — nesusilaukė iš jo pusės jokios meilės. Jisai pasinaudojo Stase užganėdinimui savo gyvuliškų instinktų ir užmiršo apie ją.

Tai liūdna ir graži istorija apie žuvimą merginos, kuri buvo taip širdinga, taip nekalta.

Ta apysakėlė vertėtų perskaityti kiekvienam.

Kaina — 15c.

"LAISVĖ",
242 Broadway,
So. Boston, Mass.

Naujos Mados

GRAMAFONAI

$20 vertės mašiną atiduoda tik už $17

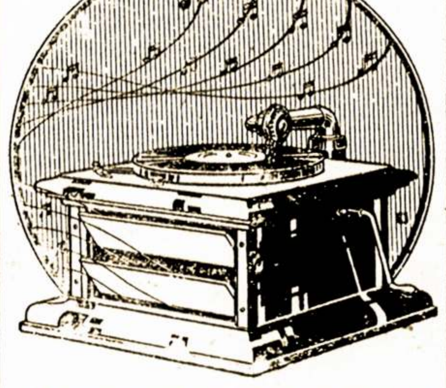

Aš užlaikau Columbios gramafonus su lietuviškomis dainomis, kurias išgieda labai gražiai ir aiškiai. Ant abieju pusiu yra kitokia dainelė. Rekordai yra padaryti stipriai ir gali laikyti kelis metus. Kiekvienas rekordas kainuoja tik 75c.

Jeigu norite turėti gerą gramafoną, tai tuojaus rašykit pas mane, o aš jums pristatysiu greitu laiku už pigiausią kainą. Jeigu nori mano katalioго, tai atsiuskit štampą už 2c., aš nusiusiu jums didelį puikų katalogą, kuriame rasit visokiu mašinu su trubomis ir be trubu.

Kreipkites šiuo adresu:

CHARLEY GRANECKAS,
28 Essex st., Athol, Mass.

Telephone So. Boston. 845 M

DR. F. MATULAITS
495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Valandos:
Nuo 12-2 dieną ir nuo 7-9 vakare.
Nedėliomis iki 3 val. po piet.

AKIS apžiūrime ir prirenkame Akinius

H. S. STONE
Akių Specijalistas
399 a Broadway SOUTH BOSTON
arti E Street

Nauja Lietuviška KRAUTUVĖ

Užlaikome, parduodame ir pataisome geriausia SIUVAMAS MAŠINAS, puikiausius Gramafonus ir kitokius muzikališkus instrumentus. Vaikams keričiukus, Baisikelius, visokius laikrodžius ir tam panašius daiktus. Duodame lekcijas ant visu muzikališku instrumentu.

A. RAULUKAITIS ir J. GIRDVAINIS
Lietuviai savininkai
SO. BOSTON CYCLE CO.
310 Broadway, So. Boston, Mass.

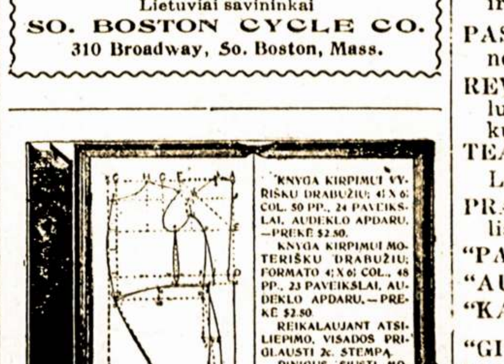

J. M. TOPILIS,
120 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Akušerka

Pabaigusi kursą Womans Medical College, Baltimore, Md.

Pasekmingai atlieka savo darbą prie gimdymo, taipgi suteikia visokias rodas ir pagelbą invairiose moteru ligose.

F. Stropiene, 6 Loring st., arti F ir 7th sts.
SO. BOSTON, MASS.

50.000 Kataliogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampą, o apturėsi didžiausį lietuviškoj kalboj KATALIOGĄ LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ ir visokių auksoriškų daiktų. Siunčiam į visas dalis svieto. Mūsų katalіogas perstato didžiausią **Auksoriškų Daiktų Krautuvę**, todėl lengva iš jo bile kas pasirinkti. Tokis kataliogas turi rastis kiekvieno lietuvio stuboj, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų.

Reikalaukite tuojaus.

J. P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.

Didžiausias Darbininkų Sąvaitinis Laikraštis "KOVA" Leidžiamas Lietuvių Soc. Sąjungos Amerikoje

''KOVA'' talpina moksliškus, politiškus, bet visiems suprantamus straipsnius.
''KOVOJ'' rašoma apie darbininkų gyvenimą, vargus ir nurodoma, kaip prašalinti juos.
''KOVOJ'' rašoma apie viską teisybę ir drąsiai skelbiama socijalizmo ideja.
''KOVA'' tikriausias darbininkų laikraštis.
''KOVA'' paduoda žinias iš viso svieto.
''KOVA'' metams **$2.00** Amerikoj ir kitur.

Prisiųskit savo adresą, o gausite vieną ''Kovos'' num. pažiūrėjimui DYKAI. Dabar ''Kova'' išeina tokia kaip ''Keleivis''.

"Kova" 1815 E. Moyamensing Ave. PHILADELPHIA, PENN'A.

TRIS GEROS KNYGOS:

Naujausios Dainos ir Eiles

Apie 80 visokių dainelių. Kaina 20c

PASAULIŲ RATAS Astronomiška knyga apie saulę, žemę, ir kitas planetas, Su paveikslėliais 25c

MEILĖS KARŠTLIGĖ Labai žingeidi knygelė apie meilę ..... 20c.

Iman't visas tris sykiu, atiduodam už 60c

Pinigus siuskit pačtos ženkleliais šiuo adresu.

J. STROPUS
6 Loring St., So. Boston, Mass.

VYNAS IR LIKERIAI.

Kad išgarsinti mųs geriausį vyną, štai kokius nuleidimus męs padarėme Rugpjučio mėn.

1 butelis Apriko'u Brendės $1.00	1 butelis Rusiškos Višniuvkos $1.00
1 butelis Pyčiu Vyno 50c	1 butelis Orandžiu Vyno 50c
Viską atiduosime tik už $1.00	Viską atiduosime tik už $1.00

Gvarantuojame, jog mųs vynas yra tyriausis ir geriausis.

Perkant gorčiais, nuleidžiame už žemiausias kainas

Kentucky Straight Degtinės pilnos mieros gorčius—$2.00
Californijos Brendės gorčius—2.00

Alų, Elių, Porterį ir Toniką galite gauti skryniomis, bačkomis, pusbačkiais ir bertainiais. Perkantiems daug ant balių, veselijų, krikštynų ir kitų pasilinksminimų nuleidžiame labai pigiai.

Atsilankykite pas mus, o užtikriname, kad iš mus patarnavimo busite užganėdinti

"Štoras su žemiausiomis kainomis"

H. L. Golden & Co., IMPORTUOTOJAI IR DAUGUMOJE LIKIERIŲ PARDAVĖJAI
352=354 Harrison Avenue, BOSTON, MASS.

Samdome darbininkus

dėl gelešinkelių, Canadon fabrikų ir farmų.

United States
Employment Office
43 Portland st., Boston, Mass.

Muzikos Mokykla.

Duodame lekcijas ant Smuiko, Mandalinos, Gitaros, Korneto, Klernato, Fleitos ir Armoniko. Turime 15 metų praktikos mokinime. Norintieji gerai išmokti muziką, kreipkitės šiuo adresu:

PROF. LUCA APICELLA
215 Hanover St., Boston, Mass.

"Laisvės" Redakcijoj galima gauti šios knygos.

Čenstakavo Kliošto riaus Slaptybės arba kruvini Domazo Macocho darbai. Su paveikslais	15c.
JĖZAUS DRAUGIJA arba jezujitai	10c.
LIAUDIES DAINOS	15c.
MOKSLAS RANKŽINYSTĖS arba kaip pažinti žmogaus praeitį ir ateitį	15c.
LEKCIJOS apie atskirimą ženklų	15c.
VADOVAS Keliaujantiems į Ameriką ir iškeliaujantiems	15c.
PASLAPTIS. Puikių dialogų ir monologų rinkinys	15c.
REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Dailus apsakimėlis iš revoliucijos laikų	15c.
TEATRAS ŽMONIJOS GYVENIME. Labai naudinga knyga	20c.
PRASIKALTIMAI ir prasikaltėliai	10c.
"PASAULIŲ RATAS"	25c.
"AUDĖJAI.". Puikus veikalas.	50c.
"KAS IŠGANYS LIAUDĮ."	50c.
"GIEDROS KALENDORIUS."	15c.
"SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO ....PAMATAI"	20c.
"MEILĖS KARŠTLIGĖ"	20c.
GRIUVĖSIUOSE, Jasiukaičio apys.	15c
E. Steponaičio Raštai	1.00
ŽENYBA ir žmogaus gyvenimo siek.	10c
"GREIČIAUSIAS PAMOKINIMAS ANGLIŠKOS KALBOS"	25c.

Taipgi galima gauti šie puikųs paveikslai:

"PASKUTINIS STREIKAS."	20c.
"BLAIVININKŲ PUOTA."	20c.
"KAPITALIZMO SISTEMA."	20c.
"MEDIS NEDORYBĖS."	20c.

Reikalaudami knygų arba paveikslų, rašykite sekančiu adresu:

"LAISVĖ,"
242 Broadway, So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas

315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiūrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. **Gyduolių galit gaut, kokios tik pasaulyj vartojamos.** Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsia per expresą.

Aptiekorius ir Savininkas

K. ŠIDLAUSKAS
226 Broadway, kamp. C St.
SO. BOSTON, MASS.
Telephone So. Boston 21014 ir 21013.

Nauji Laiškai

Tik ką atspausdinom daugybę puikiausių laiškų, įvairiausio turinio, su gražiausiomis dainomis ir kvietkomis. Tais laiškais kiekvienas galės pasidžiaugti. Kas ims 100 laiškų (sykiu ir konvertus) — tas tegul prisiunčia 70 c. Kas ims 1000 laiškų — tam apsieis tik $5.00.

Taigi pasiskubinkit su užsakymais.

Viršminėti laiškai yra gaunami **"Laisvės" krautuvėje.**

DIDELĖ SĄKROVA

Visokių lietuviškų, polskų ir rusų knygų, laiškams popierų, tikrų trejankų, geriausių britvų, puikų biznieriams kalendorių, laikrodėlių, retežėlių, žiedų, spilkų ir kitų auksinių daiktų. Reikalingi agentai. Knygu kataliogą siunčiam gavus už 2c. stampą. (X-97)

F. MILAŠAUSKAS
25 Second St., So. Boston, Mass.